

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIII | NÚM. 2268
2,90€ | 5 MARÇ 2023

VN / Daniel Ibáñez

L'economista extremeña és coadministradora de Càritas Internacional des del novembre del 2022.

Major empatia, consens i eficàcia

María Amparo Alonso, coadministradora temporal de
Càritas Internacional, ens parla dels reptes de la confederació

P 8-11

Descobrim
l'orgue més antic
de la cristiandat

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Dia Internacional de la Dona

El 8 de març ha esdevingut el Dia Internacional de la Dona. És una jornada declarada per l'Organització de les Nacions Unides (ONU), que se celebra arreu del món des de l'any 1978. Aquesta iniciativa pretén recordar les dones que foren pioneres en la demanda per la igualtat de drets i oportunitats. Concretament, els orígens de la commemoració els trobem a mitjans del segle XIX, en plena revolució industrial. Milers de dones treballadores del sector tèxtil van sortir als carrers de Nova York per denunciar les condicions laborals que patien. La defensa dels drets de la dona és el que commemorarem cada 8 de març.

En l'àmbit eclesial, també arriben certes reivindicacions que es refereixen al paper de la dona dins la institució. La situació de la dona treballadora encara és molt lluny de la igualtat d'oportunitats respecte als homes. Hi ha moltes precarietats que es fonamenten en un model de societat molt ben après i interioritzat, on els homes i les dones tenen uns rols definits, que costen de canviar. La situació s'agreuja si són dones i són joves, i també si, a més, són immigrants.

Des de la direcció d'aquest setmanari

sempre hem manifestat el nostre compromís en la transformació del món. Juntament amb tantíssimes persones que defensen la igualtat entre els éssers humans, manifestem la nostra solidaritat amb les dones que pateixen injustícia. En aquest número, hem volgut donar més visibilitat a les dones. És un petit gest que pretén sumar-se simbòlicament en aquesta iniciativa encara necessària, també a l'Església. El papa Francesc hi fa referència a la carta encíclica *Evangelii gaudium*, quan expressa la necessitat d'«ampliar els espais per una presència femenina més incisiva a l'Església» i assenyalava el «gran desafiament per als pastors i per als teòlegs, allí on es prenen decisions importants, en els diversos àmbits de l'Església». L'actual Bisbe de Roma ha pres decisions significatives en el procés de reforma de la cúria romana que ens impulsen a caminar amb esperança. Un exemple el trobem en la responsabilitat que ha encomanat a Maria Amparo Alonso, coadministradora de Càritas Internacional i protagonista de la portada d'aquest número.

Són mesures esperançadores que en cap cas condicionen la realització plena de la dona a l'Església amb la seva admissió a cap ministeri.

Contingut

- 03
Editorial
- 05
La setmana
- 06
Opinió
- 08
En primer pla
- 13
Vida eclesial
- 23
Educació i Família
- 25
Testimoni
- 30
Carta dominical
- 32
Bíblia
- 34
Litúrgia
- 36
Espai lectors
- 38
Cultura
- 46
Agenda
- 47
Des del carrer

El cardenal De Arriba y Castro

PÀGINA 18-19

P. Fadi Najjar, sacerdot greco-catòlic melquita d'Alep (Síria)

PÀGINA 25-29

Dones poetesses, escriptores de goigs

PÀGINA 38-39

40
Francesc Torralba presenta
«La façana de la Glòria de la Sagrada Família»

47
Yvette Mushigo, Premi «Mundo Negro»
a la Fraternitat 2022

La setmana en tuits

JAUME FLAQUER SJ
@J_FLAQUER

Director de la Càtedra Andalusà Diàleg Religions
S'inaugura a Abu Dhabi (Emirats Àrabs) la Casa d'Abraham, gran complex interreligiós, amb una mesquita, una església i una sinagoga. Una visibilització del document de la Fraternitat Humana firmat entre el papa Francesc i el gran imam d'Al-Azhar, Ahmad al-Tayyeb

ELOI ARAN @ELOI_ARAN

Cap d'àrea pastoral i socioeducativa de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya
Paternitat/Maternitat són conceptes molt més amplis (val, d'acord, en llenguatge normatiu: «inclusius») que no pas la seva reducció genètica. Reduint-ho a «progenitors» fem més petit el llenguatge, i el que això comporta

MASSIMO FUSARELLI
@FMASSIMO

Ministre general dels franciscans
La terra encara tremola amb força a Síria i Turquia. Esfondraments i por, morts i ferits com en cada sacsejada sísmica. El terratrèmol t'entra a dins i et pren seguretat i serenor. No oblidem aquests pobles

SOPHIE LEBRUN
@SOPHIE_LEBRUN

Periodista
El mosaïcista jesuïta Rupnik té prohibides les activitats artístiques i és objecte d'una tercera investigació canònica. Després de l'arribada d'uns 15 nous testimonis d'abús espiritual i violència sexual

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Els béns de l'Església

El nostre informatiu *Sense distància* donava a conèixer, el 23 de febrer, un nou *motu proprio* del Papa sota el títol *El dret natiu*. Francesc fa una crida general a buscar el bé comú i a la responsabilitat que comporta l'administració dels afers públics eclesiàstics. Recorda que tots els béns de la Santa Seu tenen un «destí universal», i aclareix que les institucions i entitats que els han adquirit d'una manera o una altra en són els «dipositaris», no pas «propietaris privats», ja que actuen sempre en nom del Papa i sota la seva autoritat, alhora que estan obligats a fer-ho així.

El Pontífex ha partit dels canons 1254 i 1255 del Dret Canònic, que aclareixen el caràcter públic eclesiàstic dels béns adquirits per les institucions i entitats curials vinculades a la Santa Seu. El Sant Pare subratlla que «el dret natiu a adquirir béns temporals, independent del poder civil, és un dels instruments que, amb el suport dels fidels, amb una administració prudent i amb controls apropiats, asseguruen que la Seu Apostòlica pugui actuar» al servei de la seva missió.

Zoom

MACIÀ GRAU

El 18 de febrer, el bisbe auxiliar de l'arquebisbat de Los Angeles, David O'Connell, va ser assassinat per ferida de bala. La seva mort inesperada ha commogut tota la comunitat de Los Angeles, on era conegut per la seva gran tasca a favor dels pobres i immigrants, principalment els de parla hispana. O'Connell, de 69 anys, era fill de Cork, a Irlanda, i va ser nomenat bisbe auxiliar de Los Angeles el 21 de juny del 2015. La policia investiga la seva mort com un homicidi.

L'efemèride de la setmana

6 de març del 1899:
la farmacèutica alemanya Bayer registra l'aspirina

PUNT DE VISTA

Per què a les dones els afecta més la pobresa?

De tots els factors que poden incidir en el fet que una persona sigui pobra, cap és tan determinant com el gènere. No només hi ha més dones pobres, sinó que la pobresa té un impacte més gran en les dones que en els homes. La desigualtat no ha desaparegut, encara que hi ha veus que volen desmentir-ho, i ho veiem diàriament a les portes dels despatxos de Càritas, on arriben, majoritàriament, dones.

Tot i que s'han produït avenços globals en educació i mortalitat maternal, en matèria laboral estem estancats. Les dones guanyen menys que els homes, dediquen més temps a les cures domèstiques, són més vulnerables a la pobresa extrema i tenen menys possibilitats d'accedir al mercat laboral.

Sense una anàlisi seriosa sobre les causes de la pobresa femenina és impossible erradicar-la. En els estudis falta, en moltes ocasions, una perspectiva de gènere on s'investigui com la pobresa incideix de manera diferent en els homes i en les dones, i que mesuri l'impacte que tenen tant la pobresa com les polítiques i programes, per erradicar-la.

Com a Càritas, apostem i treballam per establir un nou marc de relacions entre homes i dones, basat en una educació que doni el protagonisme necessari als valors d'igualtat, solidaritat i als drets humans. Apostem per un nou sistema econòmic just i sostenible a través de l'Economia Solidària, que eviti la desigualtat entre homes i dones, posant al centre de les polítiques

HILDE DAEMS

Responsable de l'àrea de dona de Càritas espanyola

els drets de les dones i el seu empoderament, no únicament per ser un imperatiu moral i de compliment dels drets humans, sinó per ser una condició indispensable per al desenvolupament sostenible dels pobles.

Si no avancem a eliminar aquesta desigualtat entre homes i dones, perpetuarem que les dones continuïn sent més pobres i que la pobresa incideixi més en elles i els seus fills i filles.

Apostem per un nou sistema econòmic just i sostenible que eviti la desigualtat entre homes i dones

MONTSERRAT MARTÍNEZ

Esposa de diaca. Llicenciada en Teologia

La constitució conciliar *Lumen gentium* estableix en el n. 29: «Amb el consentiment del Romà Pontífex, aquest diaconat podrà ser conferit a homes d'edat madura, encara que siguin casats.» Per tant, el diaconat pot ser exercit per homes cèlibes, que es preparin o no per ser ordenats preveres, o per diaques casats.

Aquesta disposició va canviar la disciplina eclesiàstica, perquè des de feia segles el diaconat estava reservat només als candidats al presbiterat, homes cèlibes.

El papa sant Pau VI va disposar les normes generals per a la restauració del diaconat permanent, en el *motu proprio Sacrum Diaconatus Ordinem*, 1967. El Codi de Dret Canònic (CDC) de l'any 1983 precisa els drets i deures dels diaques. Alguns són:

LA SAL DE LA TERRA

El diaca casat

-El candidat casat no pot ser ordenat fins que tingui almenys trenta-cinc anys i que l'esposa hagi donat el consentiment (CDC 1031§2).

-Els diaques amb plena dedicació al ministeri reben la remuneració corresponent per sostenir-se ells mateixos i la seva família; la majoria, amb dedicació parcial i que reben una remuneració per raó de la seva professió civil, han de subvenir a les pròpies necessitats i a les de la família amb aquesta remuneració (CDC 281).

S'ha de cercar l'equilibri entre matrimoni i diaconat, així com amb els aspectes laborals i personals

-El diaca casat, si enviuda, no pot tornar a contraure matrimoni, degut al caràcter esponsalici de l'orde (CDC 1087); recentment, la Congregació del Clergat ha establert alguna dispensa en relació amb aquesta prohibició.

Una vida matrimonial viscuda amb fe i compromís pot testimoniar la fidelitat i l'amor com a fruits de la gràcia de Déu. Quan un home cristià casat és ordenat diaca, cal que tingui en compte que ha rebut primer el sagrament del matrimoni i després el sagrament de l'orde. S'ha de cercar l'equilibri entre matrimoni i diaconat, així com amb els aspectes laborals i personals. L'espiritualitat del diaca, la del servei, quan està casat, ha d'integrar-se harmònicament amb la conjugal.

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona

L'almoïna en temps difícils

En poc temps hem viscut tres crisis socials que ens han deixat uns nivells de pobresa molt elevats, sense precedents. Parlem d'unes dècades inestables amb molts claroscurs que han dibuixat un present gris i projecten un futur complicat, si no hi posem remei.

Són temps difícils. La gran crisi financera iniciada el 2008 va posar de manifest les febleses del nostre model socioeconòmic i el nostre pecat. Es va produir un augment de la pobresa i de la desigualtat, que s'ha intensificat amb la crisi del Covid el 2020 i, posteriorment, amb l'augment de preus de productes de primera necessitat, arran de la guerra a Ucraïna. Així, en el conjunt d'Espanya, segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística, més de tretze milions de persones es troben en situació d'exclusió social. A la diòcesi de Barcelona, l'evolució de les xifres és alarmant: va passar de 585.000 persones, l'any 2018, a 885.000, el 2021.

Des de Càritas s'acullen moltes persones que no poden fer front a aquesta situació. Observem amb tristesa i impotència com malviuen. A la diòcesi de Barcelona s'han atès més de 92.000 persones durant l'any 2021. Un percentatge elevat d'elles han hagut de canviar de domicili per qüestions econòmiques.

Cal que prenguem consciència de l'angoixa i del patiment que suposa no poder arribar a final de mes i no poder cobrir les despeses bàsiques. Per exemple, moltes persones no poden alimentar-se degudament amb productes nutritius de qualitat. Quan els ingressos mínims no poden cobrir les necessitats

més bàsiques d'una persona o d'una família amb infants, tots hi hauríem de fer alguna cosa. Cal que no desviem la mirada cap a una altra banda. De fet, tots estem exposats a haver de començar de nou.

Davant de les escandaloses xifres de pobresa hem de reaccionar i deixar-nos afectar. Ara que som en temps de Quaresma, no oblidem l'almoïna, un gest d'amor al proïsme que ens apropa a Déu. Durant aquesta Quaresma us animo a buscar i a conèixer el testimoni de Dorotea de Chopitea, que tant va fer a Barcelona per ajudar els més necessitats, i a descobrir tot el que pot fer un cor sensible pels altres*.

Benvolguts germans i germanes, aquest temps de conversió és una oportunitat per apropar-nos a Déu. Practiquem intensament la pregària, el dejuni i l'almoïna. Obrim els ulls per veure la realitat que ens envolta i obrim els cors a aquells que pateixen les desigualtats i injustícies socials. La nostra generositat de cor serà consol i esperança per a molts.

Enllaç al documental «Dorotea de Chopitea, una senyora de Barcelona»

«Treballem
de manera
molt propera
perquè
ens importen
les persones»

**María Amparo Alonso,
coadministradora temporal de Càritas Internacional**

VN / Daniel Ibáñez

María Amparo Alonso és economista, especialista en el microcrèdit.

«Calia millorar l'ambient de treball en aquest secretariat precisament per oferir un servei molt més efectiu»

«Les persones són el nostre centre tant pel que fa al servei que donem des de la base com a les persones que treballen en aquesta institució»

María Amparo Alonso és economista, especialista en el microcrèdit com a instrument per al desenvolupament i amb 15 anys d'experiència treballant a Àfrica. Però per damunt de tot és la coadministradora temporal de Càritas Internacional. Ocupa aquest càrrec des del novembre del 2022, quan algunes disfuncions internes van dur el Papa a intervenir aquesta confederació internacional de 162 Càritas d'arreu del món i nomenar una directiva extraordinària fins que no se celebri una nova Assemblea General el maig d'aquest any. «És un acte d'amor cap a nosaltres mateixos, no de denúncia. En cap cas s'ha posat en dubte la feina que fan les Càritas del món», explica Alonso a *Catalunya Cristiana*.

L'extremenya explica, a la seu que Càritas Internacional té al barri romà del Trastevere, que un dels principals problemes de la institució era una cultura de treball tòxica. «Calia millorar l'ambient de treball en aquest secretariat precisament per oferir un servei molt més efectiu.» Fa tres mesos que s'hi ha posat. «El primer pas és fer una escolta permanent. Estem en un moment on cal escoltar tot l'equip de Càritas Internacional, no només aquí a Roma sinó també els companys de Ginebra, Nova York o Praga», recalca

Alonso. Una escolta que, segons el seu parer, cal complementar «amb procediments molt més clars i alhora un treball proper a les persones amb acompanyament, orientació i assessorament per al qui ho necessiti».

Una intervenció a temps dels psicòlegs

Malgrat la galleda d'aigua freda que va suposar la intervenció de Càritas Internacional, convé subratllar que van ser els reflexos del Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral els que van evitar danys majors. Davant la menor sospita que els treballadors podien estar patint un *burnout* (síndrome d'esgotament professional), el ministeri vaticà va encarregar a Pier Francesco Pinelli (actual comissari extraordinari de la institució) i als psicòlegs italians Enrico Parolar i Francesca Busnelli una avaluació de l'entorn laboral. «No van sorgir evidències sobre mala gestió financera ni comportaments inapropiats de caràcter sexual», explicava el Dicasteri a través d'un comunicat al novembre, però sí «deficiències en els procediments de gestió que havien tingut un efecte negatiu en l'esperit d'equip i la moral del personal».

«No podem deixar ningú enrere ni oblidar-nos que el món segueix rodant i que hem de seguir actuant»

«Càritas no es limita a posar un plat calent. Càritas ofereix dignitat a les persones i volem continuar aquesta tasca»

«Hi va haver una investigació independent on es va veure que calia reforçar aquest esperit grupal, aquesta sensació de gran equip precisament perquè volem ser millors», diu María Amparo Alonso, i subratlla que des de la confederació «treballem de manera molt propera perquè ens importen les persones. Si no ens importessin, no seríem Càritas, precisament les persones són el nostre centre tant pel que fa al servei que donem des de la base com a les persones que treballen en aquesta institució».

Nous consensos

María Amparo Alonso assenyala que la col·laboració amb el comissari extraordinari Pier Francesco Pinelli és molt estreta perquè «tots dos volem el bé d'aquesta organització». A més, els està sent molt útil l'assistència espiritual del jesuïta portuguès Manuel Muraçao, que celebra missa amb ells cada setmana. «Treballem molt professionalment i amb molt de consens.» Afegeix que hi ha un interès molt gran de tota la confederació per incorporar «processos el més participatius possible» i confia que ho aconseguiran gràcies al seu capital humà. «Les persones que treballen aquí són altament creatives, amb una

pila d'idees i ha estat ara el moment de posar-les sobre la taula i començar a jugar entre tots, a treballar plegats.»

La principal comesa de la nova directiva és «generar una cultura de treball més empàtica» fins a la celebració de l'Assemblea General al maig. «Som al llindar d'aquest fet i és el nostre gran moment. Vindran a Roma representants de 200 països i viurem un altre procés d'escolta», pronostica María Amparo Alonso. La coadministradora assenyala que la reunió servirà per a «la renovació dels estatuts i regles i permetrà que es treballi d'una manera molt més eficaç».

Alonso recalca la necessitat de «reconfigurar aquest secretariat per estar a punt per al present però també amb una visió de futur». I avança que a l'Assemblea General s'aprovarà «el pla estratègic que donarà forma a les nostres prioritats per als anys propers». Preguntada sobre què passarà amb ella després de l'Assemblea, riu. «He viscut a l'Àfrica molt de temps i allà diuen *Insha'Allah*, "només Déu ho sap". Vivim el moment present amb molta il·lusió, compromís, humilitat i responsabilitat i ja Déu dirà.»

Un any de guerra a Ucraïna i terratrèmols a Síria i Turquia

María Amparo Alonso explica que des de Càritas Internacional continuen «al servei de les nostres Càritas locals». «Tenim el terratrèmol de Síria, el de Turquia, el primer any de guerra d'Ucraïna més tots els reptes que es presenten en matèria de fam al Sahel, la banya d'Àfrica i tots els desafiaments relacionats amb el desplaçament forçat i el tràfic de persones», enumera. Confessa que, malgrat els canvis recents a la institució, tenen la prioritat de «ser ràpids i eficaços per continuar responnent-hi perquè no podem deixar ningú enrere ni oblidar-nos que el món segueix rodant i que hem de seguir actuant».

El 22 de febrer a Roma, l'extremenya va participar en una roda de premsa per compartir les dades de la tasca de Càritas a Ucraïna aquest darrer any. En col·laboració amb Càritas-Spes, la branca catòlica de Càritas al país, han recollit més de 100 milions d'euros per a ajuda humanitària a Ucraïna i 35 milions per als països del voltant. En total, s'han pogut assistir uns cinc milions de persones.

«El que Càritas ofereix és molt més que assistència. Càritas no es limita a

María Amparo Alonso i el nostre corresponsal a Roma en un moment de l'entrevista concedida a «Catalunya Cristiana».

posar un plat calent. Càritas ofereix dignitat a les persones i volem continuar aquesta tasca. Volem dur aquell sentit d'esperança, caliu i humanitat als qui pateixen a Ucraïna», va dir a la conferència Alonso. Com que la institució està arrelada al país des dels anys noranta, la resposta a la invasió va ser ràpida i va mirar de garantir la distribució de menjar, roba d'abric i medicaments.

La roda de premsa va comptar també amb Vyacheslav Grynevych, sacerdot catòlic i secretari general de Càritas-Spes. Va explicar que el primer pensament que va tenir en esclatar la guerra va ser resar. «Vaig demanar a Déu: "Si us plau, dona'm amics perquè no estiguem sols." Perquè era duríssim imaginar que podríem quedar-nos sols. Aleshores vaig rebre moltes trucades dels nostres socis, de diverses Càritas que deien: "Pare, venim, us donarem suport"».

L'ucraïnès va sostenir durant la seva intervenció que «ara, després d'un any de guerra, realment puc veure els fruits d'aquest suport i a quanta gent hem ajudat». La conferència va tenir lloc l'endemà que el Papa es reunís amb ell. Durant l'audiència privada que van mantenir, Grynevych va entregar a Francesc una creu elaborada a partir de runa de les cases ucraïneses com a símbol de la guerra que assola el país.

La resposta als terratrèmols a Síria i Turquia

Riad Sargi és el president de Càritas Síria. Explica a *Catalunya Cristiana* que «els dos primers dies després del terratrèmol, els nostres equips a les zones afectades es van quedar en estat de xoc, però el tercer dia vam aconseguir distribuir matalassos, mantes i menjar a molts refugis». S'està coordinant amb moltes altres Càritas per ajudar el seu poble. «Aquesta va ser la primera resposta, però ara ens estem organitzant amb més socis per llançar un dispositiu d'emergència a l'abril que permeti que tots aquells que han perdut casa seva en puguin llogar una i rehabilitar totes les que ho necessitin.» Estarà actiu a Alep i Antioquia durant un any.

Riad Sargi denuncia que «hem perdut molta gent per culpa de les sancions contra Síria». «Les operacions de rescat van anar molt lentes perquè necessitàvem equipament, com ambulàncies, que no teníem», protesta. Explica que va veure amb els seus ulls

com els primers voluntaris «perdien gairebé les mans traient tanta runa».

A causa dels problemes per rebre transferències a Síria, Sargi explica que «encara no hem pogut rebre diners dels nostres socis, fem servir el que tenim i les donacions poden trigar a arribar entre dues setmanes i un mes». Espera amb molta il·lusió l'inici del mes de març «per poder comptar amb pressupost i poder tirar endavant les nostres activitats».

Càritas Síria compta només amb uns 300 treballadors i 150 voluntaris, la setmana passada van rebre 15 voluntaris de Càritas Líban, però no n'hi ha prou. «Ens calen més voluntaris, sobretot a les zones més afectades.» Finalment, Riad Sargi agraeix la visita en nom de Francesc del prefecte del Dicasteri per a les Esglésies orientals, l'arquebisbe italià Claudio Gugerotti. «Sé que el Papa treballa totes les hores del dia per nosaltres i que al Vaticà fan tot el possible perquè s'aixequin les sancions a Síria i hi arribi el gas i l'electricitat.»

PARRÒQUIA SANT FRANCESC DE SALES

Conferències quaresmals 2023

On és Déu?

»»»» DÉU ÉS EN L'INTERNET

5 DE MARÇ · 19H · BASÍLICA CONCEPCIÓ

Sra. **Antonia Salzano**, mare del beat **Carlo Acutis**.

Jove italià que s'ha dedicat a la divulgació de la fe a través de les noves tecnologies.

Introducció de Chiara Curti i Videoconferència en castellà.

»»»» DÉU ÉS EN LA GUERRA

12 DE MARÇ · 19H · BASÍLICA CONCEPCIÓ

P. **Yurij Stasuk**, sacerdot ucraïnès.

Vuit mesos al front com a sanitari.

Conferència en català.

- Vespres solemnes a les 18:30h, abans de la conferència.

BASÍLICA PURÍSSIMA CONCEPCIÓ

LUCIA MONTOBBIO CAMPA
Periodista

Atrapades entre dos mons

Tant Hatibi com les protagonistes del documental tenen en comú la no-acceptació de la discriminació pel fet de ser dones

Fa unes setmanes, vaig rebre per diverses vies un enllaç que redirigia al mateix documental. Les preguntes dels remitents també s'assemblaven: «L'has vist?, què en penses?, per què no escrius sobre això?» És un capítol del programa *Sense ficció* que presenta dones que viuen a Catalunya, que han crescut en comunitats musulmanes i que han patit discriminació i violència en tots dos cercles.

Es titula *Atrapades entre dos mons* perquè així se senten: «Per a la nostra comunitat som infidels, per a vosaltres, catalanes de segona», diuen i una d'elles es tatua aquest títol durant el rodatge. Són infidels per no haver acceptat un marit musulmà, per prescindir del vel... Són catalanes de segona per les respostes racistes i discriminatòries que han rebut dins del teixit social català.

Davant de l'afirmació que les descriu com a casos aïllats, responen que són centenars de casos. «A tots els barris hi ha algú com nosaltres, cada dia rebem missatges de nenes i noies que estan passant per situacions similars a les nostres.» Actituds que violen drets i llibertats. Actituds que van més enllà d'una cultura, d'una religió i que es basen en el patriarcalisme.

«Davant d'això què pot fer Catalunya?», pregunten. Elles, com totes les nenes i noies, compten amb els cossos

de seguretat, les escoles, o el servei de salut català. Confien que hi haurà una resposta davant de qualsevol violència. Quina resposta podria ser la més adient des de les autoritats, des de les institucions públiques, des de la ciutadania? Alguna que garantis drets i llibertats, alguna que no es basés en el paternalisme.

Poso en relleu la conversa final on apareix Míriam Hatibi, activista i escriptora, conversant amb Kadhija, una de les protagonistes del documental. Hatibi explica que quan va llegir *L'Alcorà i les dones*, va trobar el seu lloc: «Vaig entendre com es podia llegir la religió islàmica sent una dona, posant Al·là al centre i no els homes.»

Tant Hatibi com les protagonistes del documental tenen en comú la no-acceptació de la discriminació pel fet de ser dones. El camí ha estat diferent. L'escriptora ha optat per continuar amb la seva fe i així trobar un lloc diferent dins la comunitat musulmana. Les protagonistes del documental han optat per deixar de creure en la religió islàmica, i així trobar un altre indret on continuar la seva identitat.

En resum, «si creus, has de tenir el dret de buscar el teu espai dins de la religió, i si no creus, has de tenir igualment el dret de buscar el teu espai fora de la religió», tal com diu Hatibi.

Aquesta setmana recollim el missatge del Papa per a Quaresma, descobrim l'orgue més antic de la cristiandat, parlem del cardenal De Arriba y Castro i recordem el pare Michel Lafon

 Vaticà

Missatge del papa Francesc per a la Quaresma 2023

«El nostre camí quaresmal és “sinodal”»

AICA
Ciutat del Vaticà

En el missatge per a la Quaresma d'enguany (disponible a www.tarraconese.cat), el Papa destaca la relació entre el camí de Quaresma i el camí sinodal, tots dos arrelats en la tradició i oberts a la novetat.

La «transfiguració» personal i eclesial és l'objectiu del camí ascètic de Quaresma, i també del procés sinodal, escriu el papa Francesc en el seu missatge titulat *Ascesi quaresmal, un camí sinodal*.

El papa Francesc s'inspira en el relat evangèlic de la Transfiguració, proclamat cada any el segon diumenge de Quaresma. Com va fer amb els deixebles escollits en la Transfiguració, Jesús «ens porta amb Ell a un lloc apartat» durant la temporada de la Quaresma.

«L'ascesi quaresmal —escriu el Pontífex— és un compromís, sostingut per la gràcia, per superar la nostra manca de fe i la nostra resistència a seguir Jesús en el camí de la creu.»

Això requereix esforç, sacrifici i concentració, que també són requisits per al camí sinodal; i per això podem dir que «el nostre camí quaresmal és “sinodal” perquè el fem junts pel mateix camí, com a deixebles de l'únic Mestre».

«Tant en el camí litúrgic com en el camí del Sínode, l'Església no fa cap altra cosa que entrar cada vegada més profundament i més plenament en el misteri de Crist Salvador.»

Com el viatge dels deixebles al Mont Tabor, el papa Francesc reconeix que el procés sinodal pot semblar ardu i dur al desànim.

Amb tot, diu que «el que ens espera al final és, sens dubte, alguna cosa meravellosa i sorprenent, que ens ajudarà a comprendre més bé la voluntat de Déu i la nostra missió al món».

© Vatican Media

Assenyalant l'aparició de Moisès i Elies, que representen la Llei i els profetes, en la Transfiguració, el Papa assenjala que «la tradició és font d'inspiració per cercar camins nous i evitar les temptacions oposades de l'immobilisme i l'experimentació improvisada».

Per assolir la nostra fita de transformació o conversió personal i eclesial, el Papa proposa dos camins inspirats en la Transfiguració de Jesús.

El primer és l'escolta de la Paraula de Déu i dels nostres germans. El Papa ens recorda que l'escolta de Crist molts cops passa per l'escolta dels nostres germans a l'Església.

El segon camí implica afrontar la realitat de les lluites diàries de la vida, sense deixar-se atrapar per esdeveniments i experiències extraordinàries. Francesc recorda que ni la Quaresma ni el procés sinodal són

PAPA FRANCESC
«Tant en el camí litúrgic com en el camí del Sínode, l'Església no fa cap altra cosa que entrar cada vegada més profundament i plenament en el misteri de Crist Salvador»

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Tancar la porta

Som en aquest temps de Quaresma, aquests 40 dies de preparació per a la Pasqua; amb tot, al món de cada dia això no deixa de ser una cosa peculiar, una cosa que pot no tenir cap significat.

En aquest temps podem aprofitar per «tancar la porta» i recollir-nos; cercar moments en els quals puguem centrar-nos en el que és essencial, a recuperar allò que resulta fundant per viure en plenitud la nostra vida.

En una obra de teatre la protagonista, en un dels moments àlgids de l'obra, exclama que hem vingut a viure i no a morir com abans millor; sí, aquesta és la gran missió: viure i viure plenament.

Perquè això sigui possible i real hem de dedicar temps a no perdre el que és essencial de nosaltres mateixes en els quefers diaris, necessaris i vitals però que, molt sovint, ens distreuen d'allò que sí que és veritablement essencial.

El cicle litúrgic ens recorda el que és essencial d'aquests temps, amb aquest «tancar la porta» i dedicar temps a no perdre'ns en la quotidianitat, sinó a poder aprofundir-ho i endinsar-nos en l'essencial de manera que no perdem l'oportunitat de viure diàriament aquella plenitud a la qual se'ns convida constantment en el camí cristià que hem escollit.

En el missatge per a la Quaresma el Papa ens recorda: «La Quaresma és un temps de gràcia en la mesura que escoltem Aquell que ens parla», doncs dediquem aquest temps a crear la necessitat d'aquests espais de soledat i silenci que ens reorientin quan calgui i ens mantinguin en rumb diàriament.

ESTHER BORREGO
Trebballadora social

objectius en ells mateixos, sinó que ens condueixen a l'experiència de la Pasqua.

«Baixem, doncs, al pla», conclou el Papa, «i que la gràcia que hem experimentat ens enforteixi per ser "artesans de la sinodalitat" en la vida ordinària de les nostres comunitats».

Trencar les cadenes de l'individualisme

En l'homilia del Dimecres de Cendra Francesc va recordar el sentit del ritu d'imposició de les cendres veient-hi una invitació a «tornar a la veritat de nosaltres mateixos i tornar a Déu i als germans».

Per al Papa, Déu també viu la Quaresma perquè espera «el nostre retorn» i sempre ens anima «a no desesperar, fins i tot quan caiem en la pols de la nostra fragilitat i del nostre pecat».

El Pontífex va insistir que aquest és un temps per desprendre'ns «de la pretensió de ser autosuficients i de la set de posar-nos al centre».

Les cendres, segons Francesc, ens recorden que «la idolatria del jo és destructiva i ens tanca en la presó de la soledat». Per això, la Quaresma és un temps per «obrir-nos en silenci a la pregària i sortir de la fortalesa del nostre ego tancat, per trencar les cadenes de l'individualisme».

Finalment, el Papa va convidar a «tornar a Déu el primat de la nostra vida», frenar les «pretensions d'un ego cada vegada més superficial i enutjós».

Com va dir Francesc, «no perdem la gràcia d'aquest temps sant: mirem la creu i caminem, responguem amb generositat a les crides fortes de la Quaresma, per trobar amb més alegria el Senyor de la vida».

 Israel

El musicòleg i organista valencià David Catalunya està reconstruint i estudiant l'òrgue de Betlem

Ressuscitant l'òrgue més antic de la cristiandat

P. J. ARMENGOU
Corresponsal a Jerusalem

«És una peça única al món», explica des de la seva València natal David Catalunya, organista i especialista en música medieval. A l'altra banda del telèfon, la seva veu sona entusiasta. «L'òrgue de Betlem és únic per la seva antiguitat, per la distància temporal amb el següent més antic i pel seu estat de conservació. És una finestra única al passat», afegeix l'expert que, a més de ser un músic prolífic amb múltiples premis internacionals, ha estat investigador a la Universitat d'Oxford, al Regne Unit, i ha impartit conferències al MIT, a les universitats de Yale i Cambridge, entre altres institucions.

Les restes de l'òrgue de Betlem, conformades per 222 tubs de coure en «un estat de conservació excepcional», daten del segle XII i van ser descobertes sota terra, i per casualitat, durant unes obres de renovació a prop de la basílica de la Nativitat, a principis del segle XX. Ara, David Catalunya lidera un projecte internacional de cinc anys que, vehiculat a través del Terra Sancta Museum de Jerusalem i la Universitat de Würzburg (Alemanya), buscarà estudiar l'òrgue i construir-ne una rèplica. «Podrem sentir per primer cop un so molt aproximat a l'original. Serà la reconstrucció més propera a la realitat d'un òrgue medieval, perquè fins ara només s'havien pogut especular reconstruccions basades en les descripcions escrites i sense comptar amb exemplars físics», diu el musicòleg.

Catalunya relata que «per alguna raó difícil d'entendre, la troballa de l'òrgue de Betlem era relativament desconeguda» fins ara. «Els tubs s'exposaven al museu dels franciscans, a Jerusalem, i se n'havia pu-

blicat alguna cosa, però sembla que s'havia mantingut com un fenomen local. Fins avui, l'estudi més exhaustiu tenia quatre pàgines. I aquesta peça mereix molt més», afirma.

Per a l'expert, la troballa de l'òrgue de Betlem és semblant al descobriment de la baula perduda de l'evolució humana: «És equiparable a la troballa de l'esquelet de l'australopitec Lucy. Hi ha parts de la història de l'òrgue que s'han esborrat completament i teníem un buit històric molt ampli. L'òrgue de Betlem cau enmig d'aquest forat, entre els orgues de l'antiguitat romana i els renaixentistes.»

Segons l'expert, una de les raons per les quals els orgues medievals gairebé no s'han conservat és perquè, en certa manera «eren objectes efímers»: estaven fets de fusta i metalls fràgils que, com que també eren molt valuosos i cars, tendien a reciclar-se si l'instrument quedava obsolet. A més, altres orgues que s'han conservat arreu de la cristiandat, i que daten del segle XV i XVI, es van acabar modificant amb el temps. «La majoria d'orgues renaixentistes que s'han conservat han estat modificats i s'han reafinat amb sistemes més moderns, però el de Betlem no. De fet, conservem les marques d'afinació originals del segle XII», indica l'investigador.

Un tresor amagat

El cas de l'òrgue de Betlem és únic, perquè l'instrument es va amagar amb la idea de preservar-lo, enmig d'una època de gran inestabilitat política a Terra Santa. «És com una càpsula del temps. Aquests tubs no han estat tocats ni modificats des del segle XII»,

«Per primera vegada tenim un tub d'òrgue medieval que encaixa perfectament amb les descripcions de l'època, cosa que ens permetrà copiar-lo amb molta exactitud»

Terra Sancta Museum

David Catalunya estudiant els tubs de l'orgue medieval.

diu Catalunya. Segons les seves indagacions, l'orgue hauria arribat des de França en temps dels croats i hauria estat enterrat amb molta cura cap a l'any 1244, per protegir-lo dels atacs turcs contra Betlem i d'altres bastions cristians a Palestina. «El vespre abans de la invasió, els clergues llatins el van soterrar, juntament amb un conjunt de campanes i diversos objectes litúrgics. Els van enterrar en dos llocs diferents, amb l'esperança que el culte de ritu llatí es restaurés a Betlem», diu l'investigador.

El fet que l'instrument es guardés amb l'objectiu de fer-lo servir en el futur, juntament amb el clima sec de Terra Santa, que és procliu a la conservació d'aquests elements, són alguns dels factors que expliquen l'alt grau de conservació dels tubs. «Per primera vegada tenim un tub d'orgue medieval que encaixa perfectament amb les descripcions de l'època, cosa que ens permetrà copiar-lo amb molta exactitud», afegeix l'investigador, que apunta que les noves tècniques d'escaneig i la tecnologia 3D permetran

construir rèpliques sense necessitat de malmetre els originals. «Preferim deixar els tubs originals com estan i no restaurar-los. Avui dia en podem fer una còpia exacta, que podem repetir tants cops com vulguem, sense perjudicar la peça original», indica.

Tot plegat permetrà escoltar música medieval per a orgue tal com es feia en la seva època. «Per primer cop ens farem una idea de la realitat sonora d'aquests instruments», diu Catalunya. «Els tractadistes, i els poetes i escriptors del segle XII i XIII, descriuen el so de l'orgue i estan meravellats amb la seva potència. I moltes vegades aquestes descripcions no sabem si són una mica exagerades, o fins a quin punt ens les podem creure, perquè re-fiar-nos de les descripcions verbals sempre és arriscat. Ara, per primer cop a la història, podrem sentir-ne el so nosaltres també», afegeix. L'ancestre de l'instrument que va captivar els compositors europeus més destacats de tots els temps, com Landini, Bach, Couperin, Mozart o Messiaen, sonarà de nou gràcies a la troballa de Betlem.

Tarragona

Aportacions de la seva prelatura a l'Església i la societat civil

El cardenal De Arriba y Castro

RAFAEL MUÑOZ MELGAR
Historiador*

*Fotos: Reportajes Vallvé /
Arxiu Històric Arxidiocesà
de Tarragona*

Fa 50 anys, el 9 de març de 1973, moria el cardenal De Arriba y Castro, l'home que havia ostentat la prelatura de la Seu Metropolitana i Primada de Tarragona durant més de vint anys (1949-1970). Nascut l'any 1886, havia estat ordenat prevere pel cardenal Merry del Val, a Roma el 1912.

Disposava d'una sòlida formació acadèmica, poc freqüent a l'Espanya de principis del segle XX: doctor en Teologia per la Pontifícia Universitat Gregoriana, i de Filoso-

fia Escolàstica per la Pontifícia Acadèmia de Sant Tomàs, va cursar, a més, un any de Sagrada Escriptura a l'Institut Pontifici Bíblic i la llicenciatura en Dret Canònic per la Universitat Pontifícia de Toledo.

Bisbe de Mondoñedo (1935) i d'Oviedo (1944), la seva tasca pastoral més important, així com la seva projecció pública, tindrà lloc a partir del seu nomenament com a arquebisbe de Tarragona. Tanmateix, tot i ser un personatge de certa importància en l'episcopat espanyol, la seva actuació ha estat sovint obviada o simplement oblidada a causa de la seva actitud de suport al franquisme. Les poques referències escrites sobre ell són freqüentment simples etiquetes que el descriuen com a «franquista i anticatalanista» que, en qualsevol cas i amb molts matisos, constitueixen les ombres que, sovint, impedeixen veure les llums d'una figura humana rica i complexa.

Els qui el van conèixer, àdhuc els més crítics, el defineixen com una persona de bona fe, de fortes conviccions morals i vocació sacerdotal; un home d'Església fidel a les tradicions i d'obediència cega al Papa. Ho va testimoniar amb els quatre sants pares sota els quals va exercir la seva prelatura: Pius XI, Pius XII, Joan XXIII i Pau VI. Fins i tot després del Concili Vaticà II, al qual ell era contrari i no el va entendre, no es va oposar ni va fer cap crítica des de la seva càtedra.

El seu primer escrit pastoral signat a Tarragona (*El deber de los católicos en la hora presente*) ja conté les bases del que seran les seves aportacions a l'Església diocesana i a la societat civil: la crisi religiosa mundial; la teologia de la història; el comunisme i la justícia social; la doctrina social de l'Església; la caritat social; el cristianisme «viscut»

De Arriba y Castro en una visita a l'església de Santa Magdalena de Miami-Platja el 29 d'agost del 1965.

com a única solució; la santedat sacerdotal; l'apostolat seglar; l'Acció Catòlica; l'Acció Catòlica Obrera; l'apostolat patronal...

A través dels seus escrits, pastorals, i d'algunes de les seves intervencions en diversos fòrums nacionals i internacionals, coneixem una altra part del seu ideari: desenvolupament de la classe mitjana com a garantia de l'estabilitat i el pacte social, presència imprescindible de l'Església en el camp social, fermesa en la fe, austeritat en els costums, justícia i caritat social. Va abordar també la necessitat que l'Església s'impliqués en els problemes de la immigració i dels refugiats —originat després de la Segona Guerra Mundial— considerant-los problemes vitals pel catolicisme de l'època.

La limitació d'aquest article no permet incloure i desenvolupar totes les aportacions que el doctor De Arriba va fer al llarg de la seva prelatura, per la qual cosa em limitaré a enumerar-ne, succintament, només algunes:

- Congrés Catequètic diocesà, amb posteriors assemblees comarcals i parroquials (la importància del Catecisme com a camí de salvació i honradesa).
- Creació del Full Parroquial de l'Arquebisbat (per unificar doctrina i evitar l'atomització de fulls parroquials o la manca d'aquests)
- Creació de l'Escola social sacerdotal (convictori) (per formar els joves ordenats i fomentar l'espiritualitat, el treball i les virtuts sacerdotals)
- Trasllat del cor de la Catedral i la construcció del nou Arxiu Diocesà
- Any Jubilar amb motiu del XVII centenari del martiri de sant Fructuós i dels seus diaques Auguri i Eulogi
- Cloenda, a Roma, dels processos ordinaris de beatificació del bisbe Borràs i de 146 religiosos i sacerdots (incoats per mandat del cardenal)
- Any Jubilar Paulí (XIX Centenari de la Vinguda de sant Pau a Espanya i a Tarragona)
- Inauguració de la Casa Diocesana d'Exercicis Espirituals de la Selva del Camp
- Creació del Consell presbiteral
- Creació de la residència sacerdotal «Sant Fructuós»

El cardenal De Arriba y Castro, l'any 1959, va entregar personalment a Joan XXIII els processos de beatificació del bisbe Borràs i de 146 religiosos més de Catalunya.

- Fundació de centres d'ensenyança, per escolaritzar les classes més humils i la població rural (Sant Pau a Tarragona, Joan XXIII a Bonavista, M. de Déu de la Mercè a Montblanc, Col·legi Menor a Falset...)
- Creació de l'Escola de Magisteri de l'Església Tarragona i de l'Escola de Treball Social
- Fundació del Patronat diocesà i de suburbis, dels quals depenien vuitanta mestres
- Constitució del Secretariat Gitano i promotor del Moviment d'Apostolat Gitano a Espanya
- Inauguració de l'emissora diocesana Ràdio Popular Reus
- Inauguració del temple parroquial de Sant Pau de Tarragona, on per voluntat pròpia descansen les seves restes mortals

Les ajudes a la pagesia i a diferents sectors socials, la seva participació en els conclaves de 1958 i 1963 i en les sessions del Concili Vaticà II, així com les relacions amb les autoritats polítiques, militars i acadèmiques de l'Estat espanyol, són també part essencial del seu pontificat, tot i no ser objecte d'aquest petit article, com tampoc ho són les ombres que en part el van enfosquir.

**Aquest article forma part de la meua tesi doctoral, en elaboració, sobre el cardenal De Arriba y Castro registrada a la URV de Tarragona sota la direcció del Dr. Antoni M. Jordà Fernández*

«He cercat ser a prop de la gent, parlar llur llengua, compartir les seves joies i les seves penes» (P. Michel Lafon, 1922-2023)

JOSEP CALVET
Comunitat de Jesús

S'estableix entre en Michel i nosaltres un gran corrent d'amistat i comunió que es concreta amb trobades periòdiques i una correspondència constant

El 6 de gener, festa de l'Epifania del Senyor, traspassà a Bordeus el pare Michel Lafon. Tenia 100 anys. Molt podríem escriure sobre la llarga relació de la Comunitat de Jesús amb l'amic Michel; valgui però el testimoni que llegirem durant els seus funerals celebrats a Bordeus el 10 de gener.

La coneixença amb Michel Lafon s'inicia a finals dels anys seixanta amb la lectura del llibre *Deixeu-vos prendre per Crist* del pare Albert Peyriguère.

En aquests anys, la Comunitat de Jesús, formada per laics de diversos estats de vida, comença a caminar.

Cap a final dels anys seixanta el nostre fundador, Pere Vilaplana i alguns dels primers germans viatgen a El Kbab per conèixer el lloc on va viure el pare Albert Peyriguère i el seu continuador, el pare Michel Lafon. A partir d'aquest moment, per a nosaltres, l'amic i germà Michel.

S'estableix entre en Michel i nosaltres un gran corrent d'amistat i comunió que es concreta en trobades periòdiques i una correspondència constant.

En Michel esdevé amic i conseller. Sempre atent amb nosaltres. Com que el considerem un més de nosaltres, li donem la petita creu de fusta que portem en les nostres celebracions i no l'oblida mai quan ens visita o quan nosaltres el visitem a El Kbab.

A El Kbab i altres llocs del Marroc i de França ens porta a conèixer els seus amics, musulmans o cristians. En coneixem molts i els recordem amb afecte malgrat el pas del temps.

Michel. Home de caràcter fort però atent als petits detalls. Acollidor.

Amb el suport de la Comunitat de Jesús, s'editen dos llibres seus en català a Publicacions de l'Abadia de Montserrat: *Viure evangèlicament* (1973), amb pròleg del nostre fundador, i el 1974 una biografia del pare Peyriguère amb gran riquesa espiritual.

En Michel ens acompanya i dona suport a l'entrada de la Comunitat de Jesús a l'Associació Internacional Charles de Foucauld a la reunió del 1980 a Tre Fontane, Roma.

Inosaltres l'acompanyem en exposicions i col·loquis sobre Albert Peyriguère a Catalunya i França. Especialment en el col·loqui del centenari a Toulouse.

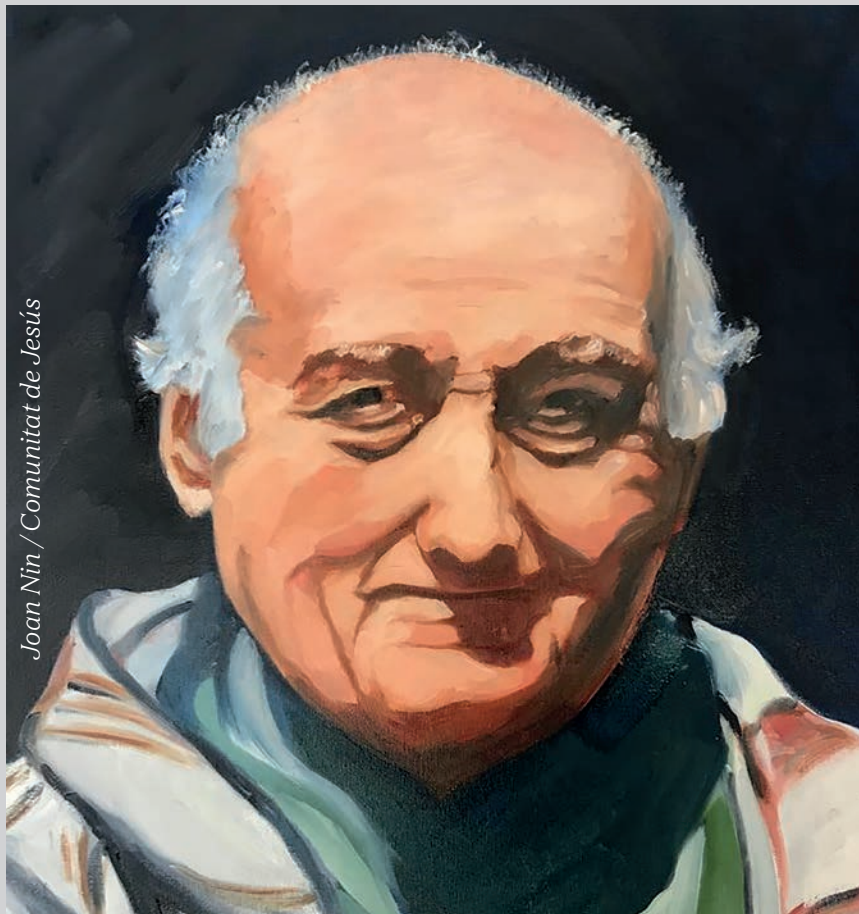
Poc abans de la seva partença de El Kbab en Michel ens confià el nombrós arxiu de correspondència, textos diversos i fotografies del pare Peyriguère.

Fa uns anys, i atenent també els seus desitjos, aquest important fons documental el vam dipositar a l'Arxiu de l'espiritualitat de Charles de Foucauld a la diòcesi de Viviers.

En la darrera etapa de la seva vida, ja instal·lat en aquesta casa com a capellà, el visitem freqüentment.

Recordem que en una d'aquestes visites, quan encara vivia a la casa del capellà, ens va dir: «Aviat em vindreu a veure a l'altre costat del jardí.»

Gràcies, amic i germà Michel, per la teva vida presa pel Crist.

Joan Nin / Comunitat de Jesús

TERRASSA

Trobada diocesana d'escolans

El dissabte 18 de febrer el Seminari diocesà acollí a Vallldoreix la Trobada diocesana d'escolans. Hi participaren escolans d'un bon nombre de parròquies de la diòcesi. Durant el matí tingueren diverses activitats lúdiques i una catequesi sobre com Déu es fa present i ens acompanya en la vida. Al migdia el bisbe Salvador presidí la missa. I a la tarda tingueren l'actuació del mag Ferran Homar. La trobada acabà amb la pregària final en què el bisbe Salvador els imposà la creu de l'escolà.

GIRONA

Jornada Mundial del Malalt

La diòcesi va celebrar, el dissabte 11 de febrer, la Jornada Mundial del Malalt a l'església de Santa Susanna del Mercadal de Girona. El programa va comptar amb una fira d'entitats, una taula rodona (amb la participació de l'Hospitalitat de Lourdes, Càritas, la Fràter, Vida Creixent i Fe i Llum) i una missa.

LLEIDA

Col·laboració amb Cremades & Calvo-Sotelo

El bisbat de Lleida ha enviat un informe al despatx d'advocats Cremades & Calvo-Sotelo, que s'ocupa de la investigació dels casos d'abusos sexuals a menors a l'Església. No s'ha tramès a la Fiscalia perquè no hi ha hagut cap denúncia sobre aquesta qüestió. Només consten dos possibles casos, però sense prou indicis clars.

SOLSONA

Trobada del Diaconat permanent amb el bisbe

El 18 de febrer va tenir lloc al Seminari de Solsona un encontre del diaconat permanent. S'hi va convocar als diaques de la diòcesi i, també, possibles candidats que es plantegen aquesta vocació. La trobada va comptar amb la presència del bisbe Francesc i de Mn. Josep Maria Vilaseca, que reprèn la tasca de coordinar i acompanyar la realitat del diaconat permanent al bisbat.

TARRAGONA

50è aniversari de l'Hospitalitat de Lourdes

L'arquebisbe Joan va presidir, el 19 de febrer, la celebració eucarística amb motiu del cinquantè aniversari de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Tarragona. Els membres de l'entitat van renovar el seu compromís i es va beneir una cinta commemorativa per a la bandera. En finalitzar l'eucaristia, es va fer una ofrena floral a la tomba de l'arquebisbe Josep Pont i Gol, impulsor de la creació de l'Hospitalitat a l'arxidiòcesi. Al Centre Tarraconense El Seminari es va inaugurar una exposició commemorativa.

VIC

Fent experiència d'Hospitalitat

L'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Vic va celebrar la 44a Trobada Comarcal d'Osona i Ripollès a Roda de Ter. En aquesta trobada es commemora la festivitat de la Mare de Déu de Lourdes, i és també la diada de l'Hospitalitat. El delegat comarcal de l'Hospitalitat, David Aragüete, va animar tothom a participar al pelegrinatge a Lourdes que tindrà lloc del 17 al 21 de juny.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Com viure el lideratge en la vida consagrada

Aquest serà el contingut que s'aprofundirà a la trobada-recés per a religiosos i religioses del dissabte 11 de març, a les 10 h, a la Casa de l'Església. Predicarà el P. Josep M. Henríquez, *osb*, delegat per a la Vida Consagrada, i acabarà amb l'eucaristia a les 13 h.

TORTOSA

Benedicció de la cúpula de Sant Pere Apòstol, de Cinctorres

El diumenge 19 de febrer va tenir lloc l'acte d'inauguració i benedicció de la cúpula de l'església de Sant Pere Apòstol de Cinctorres, recentment restaurada. Mn. Matteo Bordignon, rector de la parròquia, va donar la benvinguda als assistents, entre els quals nombrosos representants d'institucions. L'arquitecta Carmen Carbó va comentar la complexitat de la restauració i la seva urgència.

URGELL

Celebració del Dimecres de Cendra

La Santa Quaresma, camí vers la Pasqua, es va iniciar el 22 de febrer a tota la diòcesi d'Urgell amb les celebracions del Dimecres de Cendra i amb el gest litúrgic de la imposició de la cendra, com a signe de penediment i de conversió. A la catedral de Santa Maria de la Seu d'Urgell, l'arquebisbe Joan-Enric va presidir la celebració eucarística.

Res com la conversa a casa per afavorir l'èxit escolar dels fills

El diàleg, en confiança, que facilita explicar els sentiments, les emocions, les vivències sense por a ser jutjat permet que cadascú s'escolti ell mateix!

ANNA RAMIS
Pedagoga

Deia l'eminent psicòleg Luis Rojas Marcos que «els nens i nenes que creixen en entorns xerraires funcionen millor a l'escola i a la universitat». En aquest mateix sentit es pronuncien força publicacions pedagògiques que destaquen que una de les tres variables familiars que incideixen definitivament en l'èxit escolar és la implicació parental en la vida escolar dels fills.

Acompanyar i prendre interès en la vida escolar dels fills no vol dir fer els deures amb ells, ni tan sols preocupar-se per quins són els deures dels fills (via grup de WhatsApp de pares i mares de la classe). Vol dir «senzillament» parlar amb ells de com se senten a l'escola, de com els va amb els companys, amb els docents, de quines assignatures o continguts els fan gaudir, i de quins són font de maldecaps, dels recursos o mitjans que fan servir per accedir a la informació, per gestionar-la, per expressar-la... I fer-ho quotidianament.

Tenir una conversa diària amb els fills, mentre es prepara el sopar, es gestionen les tasques de la llar o es fan els àpats junts (i amb els dispositius digitals apagats) és clau! Com més estones de diàleg i comunicació hi ha

entre pares i fills, més bo és el rendiment escolar.

El diàleg, en confiança, que facilita explicar els sentiments, les emocions, les vivències sense por a ser jutjat permet que cadascú s'escolti ell mateix! És a dir, és una gran ajuda per reflexionar, perquè és el precursor del pensament (o diàleg interior).

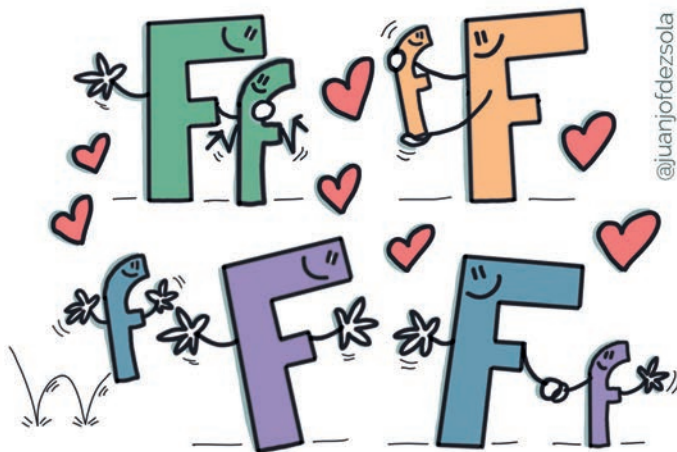
La conversa en família ens posa en valor els uns davant dels altres i és imprescindible perquè pares i mares donin valor a l'escola, als aprenentatges, a les experiències de relació amb els companys, a l'esforç, a l'amistat, etc., dels fills.

Per això, si voleu que els vostres fills tinguin més èxit acadèmic, parleu en família de la vida escolar, no us «encalleu» en els deures, parleu amb els fills de la seva vida quan passa a l'escola, i poseu en paraules els encerts, les dificultats, els nervis, les il·lusions... que estareu ajudant-los molt i de forma molt significativa!

PD: Cal no confondre parlar en família amb fer un interrogatori diari als fills! Perquè ells parlin a gust, abans cal que els adults comencem a parlar del nostre dia a dia, i generem un bon ambient de confiança.

Tremolem amb l'adolescència? No, aprofitem-la!

Pares, doneu testimoni del que sou, de pares amb obligació i dret a educar els vostres fills, que us puguin explicar el que fan, amb quins amics van, on van

MARIA PAU WENBERG

Mare de família.
Metgessa de família
Associació Pro Vida

Tinc un adolescent a casa, el quart adolescent de la nostra família. Amb ell riem, ens enfadem, negociem, discutim i, malgrat que ja ens agafa una mica grans, la interacció amb ell ens manté joves i actius. L'adolescència és, segons el neurobiòleg David Bueno, una metamorfosi del cervell. Una etapa vital, imprescindible perquè el nen deixi enre-re la seva morfologia i els seus comportaments i adquireixi les característiques pròpies de l'adult. És un terrabastall de sentiments, de pensaments, de percepcions. És una tempesta hormonal que ocasiona un recablejat neuronal que fa que aquella persona tingui capacitat d'escollir, de decidir amb llibertat, de fer valdre els seus drets. El que passi durant aquest temps és vital per al seu funcionament posterior.

En contraposició, es troben un món ple d'*inputs* constants i invasius, principalment a Instagram, TikTok, a les sèries, que els incomoden i neguitegen.

Han de tenir molts *likes* per sentir-se bé. Si no se senten bé, construeixen un personatge, que és qui dona la cara a la xarxa, i després es tanquen a casa per no mostrar com i qui són. Tenen una percepció errònia del seu cos i deixen de menjar i vomiten per veure's més guapes/guapos o passen hores i hores al gimnàs, fent el que sigui per aconseguir més múscul que el company.

Senten repetidament que el sexe biològic ja no compta, que han de fer introspecció i decidir quin gènere volen tenir o no decidir res i anar canviant segons bufi el vent. Són instruïts per fer servir preservatius quan molts encara no tenen relacions sexuals.

L'entorn els porta a creure que la novetat i la improvisació son *guais* i porten

a la felicitat. Provar coses noves, canviar de sexe, canviar de parella, beure alcohol, fumar tabac, porros. Les noves propostes de llei els faciliten amagar les seves preocupacions als pares, no sigui que els facin canviar d'opinió i coartin la seva llibertat (avortament i canvi de sexe sense permís matern/patern), etc.

I els metges tenim les consultes plenes d'adolescents i joves deprimits, sense il·lusió, sense saber on van ni què fan aquí. Sense amics de veritat, sense aconseguir els seus objectius de bellesa, sense poder manifestar la seva virginitat, les seves creences, la necessitat que encara tenen dels seus pares, de tenir límits.

Pares, doneu testimoni del que sou, de pares amb obligació i dret a educar els vostres fills, que us puguin explicar el que fan, amb quins amics van, on van. Que si un dia es queden embarassades o estan dubtant de si se senten noi o noia, tinguin la certesa que vosaltres sou els seus referents i qui millor els acompanyarà.

Abraceu els vostres fills, produeix efectes hormonals beneficiosos (com explica la psiquiatra Marián Rojas), valoreu com són, feu-los sentir que són el més important que tenim, feu-los costat en les seves lluites, ajudeu-los a aixecar-se de les seves caigudes, acompanyeu-los en els seus alts i baixos donant criteri i acollint, sense escandalitzar-se, sense jutjar.

Amor, motivació, seguretat és el que necessita un adolescent i no haver d'enfrontar-se a dilemes i decisions que, en molts casos, ni s'haurien plantejat en aquesta etapa en què estan dins una tempesta hormonal que fa que canviïn d'opinió a cada minut.

MONTSERRAT DAMESON

Jurista i politòloga

«The Chosen», Hakuna: porta o tancat

The Chosen és una sèrie autofinançada sobre la vida de Jesús de Natzaret. És, de fet, la primera sèrie sobre Jesús de Natzaret. La idea era sortir del format pel·lícula per oferir-ne una visió més íntima i propera —i se'n surt. Hakuna és un moviment de joves catòlics espanyols nascut a la JMJ de Rio de Janeiro. Són coneguts per la seva música d'adoració eucarística i, arribats a aquesta altura del paràgraf, diguem-ho: què tenen en comú *The Chosen* i Hakuna? No és difícil de veure-ho: són fenòmens de masses, atrauen joves i popularitzen allò que molts diuen que ja no és popular —o que no ho ha de ser. Representen un boom en el seu sector, però potser la pregunta ha de ser quin servei ens fa això als catòlics, si és que ens en fa cap.

Fer de la fe un escenari és fer-la finita. *The Chosen* posa distància entre un mateix i Déu perquè ofereix mastegat allò que un ha de llegir a l'Evangelí per fer-s'ho seu i que sigui fecund, per deixar que les paraules ressonin i capturar els instants en què sembla que Jesús mateix ens parla. Alhora, la sèrie serveix per completar allò que el nostre cap no ha pogut imaginar-se a través del text, per arribar als qui els costa o se'ls fa feixuc llegir i per allargar la mà a tots aquells que troben una barrera ideològica, social o personal entre ells i el Nou Testament. *The Chosen*, com Hakuna, normalitza allò que per a molts és normal, perquè n'adapta el format al món d'avui sense diluir-ne el missatge. Que el temps obri nous espais on explicar el missatge de Jesús no ha de voler dir, necessàriament, que s'hagin de perdre, menystenir o renunciar a aquells espais que fins ara han fet servei. A les eines que, sense suposar una coreografia o un producte audiovisual sense substància —sense tota la substància que té Déu fora de la pantalla—, ens acosten a un Déu de cada dia.

Hakuna té el valor afegit d'afavorir

directament la socialització entre joves catòlics. Arreu de Barcelona, una bona colla de joves i no tan joves fan adoració del Santíssim amb cançons. Intueixo que no sentir-se sol o estar acompanyat per alguna cosa més que pel Déu en què creus —malgrat que després entenguis que n'hi pot haver prou— és un exemple clàssic de construcció de la identitat a través de la col·lectivitat. Em sembla, però, que la gràcia de l'espiritualitat i del Déu de Jesús és que la fe no te la fan els altres i la relació amb Déu, tampoc. La col·lectivitat pot afavorir l'ambient on estar amb Déu des de la pregària però, al final, la sal de la pregària és la intimitat. La performance col·lectiva pot pecar de superficial. La pregària, no. A Déu no se li pot mentir.

Fenòmens com Hakuna i *The Chosen* poden ser una porta o un tancat. La línia que separa una cosa de l'altra depèn de la utilitat que cadascú li doni. Si la pantalla és el final de la fe, és un tancat. Si la pantalla t'arrossega cap amunt i et desperta la curiositat, si t'empeny a pregar i viure la fe tal com els apòstols a *The Chosen*, és una porta. Ho és, sobretot, si mai havies tingut un contacte directe o proper amb Jesús. Si Hakuna et serveix per acostar-te a Déu a través de la socialització amb qui tens interessos compartits, si contribueix al fet que setmanalment trobis un espai per pregar davant el Santíssim i si, parlant clar, et motiva a no abandonar-te, és una porta. Si el que vius a Hakuna es queda en les lletres de les cançons i dins el temple, si el que Jesús explica als apòstols a *The Chosen* no surt de la pantalla, si no ets capaç de viure el que cantes ni el que veus, hauràs construït parcel·les on tenir Déu controlat, en comptes de deixar que impregni tots i cadascun dels àmbits de la teva vida. Fer-ho o no fer-ho depèn de la voluntat, que és la manera com Déu ens ha entregat la llibertat.

Fenòmens com Hakuna i «The Chosen» poden ser una porta o un tancat. La línia que separa una cosa de l'altra depèn de la utilitat que cadascú li doni

«Jo no deixaré
aquesta terra
mentre
quedi un sol
cristià»

**P. Fadi Najjar, sacerdot grecocatòlic melquita d'Alep
(Síria)**

Fotos: ACN

El P. Fadi Najjar, amb alumnes del seu col·legi.

«Parlem d'una guerra oblidada, però sentim la proximitat del Sant Pare, dels organismes catòlics, que saben molt bé el que passa aquí»

El pare Fadi Najjar només té 40 anys i una llarga experiència ajudant les famílies cristianes sirianes des del començament de la guerra. Des del 2011 el país pateix una guerra oblidada i un embargament brutal que escanya la població i amb conseqüències molt greus: aïllament de Síria, destrucció d'infraestructures, hiperinflació dels preus, sancions internacionals... i per si no fos prou, un terratrèmol que agreuja la situació extrema dels sirians. El P. Fadi és sacerdot grecocatòlic melquita d'Alep, rector de Sant Miquel, director del Col·legi Al-Inaya i responsable general de la Joventut Estudiantil Cristiana de Síria. Conversem amb aquest jove sacerdot sobre la situació al país i el suport que rep l'Església siriana d'Ajuda a l'Església Necessitada (ACN) amb diferents projectes.

Quina és la radiografia del país?

La situació a Síria continua provocant un patiment terrible per a la població. Parlem d'un 90% de la població que viu sota el llindar de la pobresa, que depèn de l'ajuda humanitària. A Alep, per exemple, no hi ha electricitat, no hi ha benzina, no hi ha calefacció... la situ-

ació empitjora i això és molt dur per als nens, per als ancians... Les sancions internacionals imposades a Síria fan molt de mal al poble, també afecta molt la situació de crisi dels bancs libanesos, la pandèmia, el terratrèmol... ens trobem en una situació econòmica molt difícil. A la majoria de ciutats no hi ha combats, però tenim dos llocs on hi ha conflictes: el sud d'Alep i l'est de Síria.

En quin moment vam començar a oblidar-nos de Síria?

Doncs no ho sé exactament, però des que Síria va ser alliberada dels terroristes el 2016, la situació econòmica ha anat empitjorant i els mitjans de comunicació no reflecteixen el que passa al nostre país. Parlem d'una guerra oblidada, però sentim la proximitat del Sant Pare, dels organismes catòlics, com ACN, que saben molt bé el que passa aquí.

Com pot viure el 90% de la població sota el llindar de la pobresa?

El salari per a un treballador normal és de 30 euros al mes i la gent no té diners per comprar llet ni el més bàsic. Aquesta és la vida dura que portem.

De quina manera afecta a la infància?

El repte més gran que tenim són els joves i els nens, i també els ancians. Aquí fa molt de fred i no hi ha seguretat social ni de salut. Hi ha molta gent que ha marxat i els ancians s'han quedat sols. Jo soc director d'un col·legi de 300 alumnes: a les classes no hi ha llum, hi fa fred... si parlem de nens petits el desafiament més gran és l'alimentació. Per això tenim un projecte finançat en part per ACN, anomenat *Gota de llet*, perquè els nens no poden sobreviure sense llet i ara mateix és molt cara. La gent no té diners per comprar llet per als seus infants. Aquest projecte atén més de 3.000 nens, només a Alep.

Quins programes hi ha per a joves?

La majoria dels joves pensen a marxar del país perquè busquen un altre futur. Per això tenim un projecte amb ACN per donar suport econòmicament a les parelles que s'acaben de casar. Tenim més projectes i, sense ells, segurament ja haurien marxat.

Com desgasta tants anys de guerra?

Com a Església, els bisbes, sacerdots, religiosos i religioses sirians, no marxem. L'Església sempre s'ha quedat al costat de la gent. A la guerra es descobreix un rostre nou de Jesucrist. No sempre és el Jesucrist triomfal. Parlem d'un Jesucrist que plora, Nostre Senyor crucificat. Els joves pregunten: «On és Déu? Per què ens passa això a nosaltres?» La resposta és que Jesucrist és en cadascun de nosaltres, actua en cadascun de nosaltres i a través nostre, i plora amb nosaltres. En descobrir aquest rostre de Jesucrist escoltem el que ens vol dir com a minoria que som davant dels musulmans, davant dels kurds, davant de tot el món. Quina missió tenim com a minoria, com a cristians, en una terra de conflictes? Aquesta és la nostra missió: estar amb la gent, amb els fràgils. Jo no deixaré aquesta terra mentre quedi un sol cristià, cap de nosaltres no ho farà. La fe ens impulsa a continuar. L'any 2000 jo era a Espanya estudiant Teologia; el 2006, al Líban, i el 2009, a Grècia. Quan va esclatar la guerra, el 2011, vaig tornar al meu país, al costat de la gent.

No defalleixen?

No tenim por de ser pocs, perquè el cristianisme va començar amb 12 apòstols. No em fa por el nombre, el que em preocupa és el que pensen els joves, com podem ajudar-los perquè no marxin del país perquè el nostre futur en depèn. La nostra fe és clara i ardent, forta i, a això, ens hi ajuden les fundacions i organitzacions d'Occident. Hi ha un intercanvi entre els cristians de Síria i els d'Occident: nosaltres presentem com vivim la fe i, per mantenir-la, necessitem la caritat d'associacions com ACN.

A l'inici de la guerra hi havia a Síria 1,5 milions de cristians, actualment en queden 400.000, podrien desaparèixer?

Hi ha un risc real que els cristians arribin a desaparèixer. Com a cristians, la nostra fe ens diu que esperem una nova resurrecció per al nostre país. Si volem parlar de la presència cristiana en el futur, hem de veure què està passant ara mateix amb els nens i amb els joves. La supervivència dels cristians en el futur depèn de dues coses: mantenir la fe, perquè és el que ens impulsa, i ajuda de les entitats en les activitats amb joves, ancians i nens. Les escoles catòliques

«Jesucrist actua en cadascun de nosaltres i a través nostre, i plora amb nosaltres»

«Com a cristians, la nostra fe ens diu que esperem una nova resurrecció per al nostre país»

Fotos: ACN

La guerra i el terratrèmol han deixat infraestructures destrossades.

Fotos: ACN

Sandy i Simon, beneficiats del programa de suport a parelles acabades de casar d'ACN.

són molt importants per a la nostra supervivència. Volem que els nens aprenguin valors cristians, com el perdó.

Com és la convivència amb els musulmans?

És cert que quan Daesh controlava la majoria de les ciutats sirianes a la gent li resultava molt difícil diferenciar aquests radicals de la resta de musulmans. Jo tinc amics musulmans i moltíssims musulmans volen que els seus fills estudiïn als nostres col·legis. Crec que la convivència és bona, ja no hi ha barris cristians o musulmans perquè amb la guerra hi ha hagut un canvi demogràfic. La persecució que vam patir amb Daesh va ser molt forta, va haver-hi molts segrestos i morts, màrtirs, però els cristians han donat un gran testimoni de fe amb una gran força, sense por, amb la força de l'Esperit Sant. Som sembradors d'esperança.

I en el camp ecumènic?

Roma sempre demana que les Esglésies treballem plegades i això és el que intentem. És un desafiament molt important per a nosal-

tres i anem avançant en aquest camí.

Quin sentit adquireixen paraules com «perdó», «esperança», «pau»...?

Volem que els nens aprenguin a les nostres escoles aquest tipus de valors, sembrar-los al seu cor i cap, i també en els dels alumnes musulmans. Sentim que Déu és amb nosaltres, tot i que la crisi sigui molt gran i molt difícil.

Com els podem ajudar des de Catalunya?

Us demanem que continueu pregant per nosaltres, que la gent sàpiga el que està passant a Síria perquè els mitjans de comunicació no reflecteixen la realitat i menteixen. El suport econòmic és molt important per a la nostra Església, per poder continuar amb els nostres projectes i si algú ens vol visitar per conèixer la nostra realitat serà benvingut.

Suport d'ACN

Síria és el quart país més ajudat per ACN, amb 1.237 projectes finançats. En aquest país, excepcionalment, el 80% dels projectes són d'emergència.

Entre ells destaquen: lloguers per a les famílies, electricitat i calefacció per als desplaçats interns; assistència sanitària; aliments, béns de primera necessitat i llet per als nadons; roba d'abric i aposta per l'educació i la formació; ajuda al sosteniment de sacerdots i religioses.

Més informació:
www.ayudaalaglesianecesitada.es

«Que la comunitat internacional ens ajudi»

Crit d'ajuda des de Síria

JOSUÉ VILLALÓN

Ajuda a l'Església Necessitada

El terrible terratrèmol del 6 de febrer passat, que va tenir l'epicentre al sud-est de Turquia, també va afectar enormement Síria, un país castigat per gairebé 12 anys de guerra i un embargament econòmic internacional. La xifra de morts continua augmentant, amb prop de 50.000 víctimes. Però, a més, aquesta catàstrofe ha deixat 115.000 ferits, 2,4 milions de desplaçats i 24 milions d'afectats en tots dos països, segons dades de Nacions Unides.

Continuen alçant-se les veus que demanen més ajuda internacional per a Síria, on les ajudes econòmiques arriben amb comptagotes pel bloqueig econòmic. És el cas del pare Fadi Azar, sacerdot franciscà de la Custòdia de Terra Santa, rector de l'església del Sagrat Cor a Lattakia, gran ciutat costanera de Síria i un dels llocs més afectats pel sisme.

La seva parròquia i monestir acull desenes de famílies que s'han quedat sense llar. «Com veieu, hi ha moltes famílies en aquest lloc que han perdut casa seva i fan servir aquest espai i altres del nostre monestir per dormir. La parròquia també ha quedat afectada. Moltes famílies van haver de deixar els seus apartaments, casa seva, perquè no són adequats per viure-hi. Per això han de ser aquí, tot i que estan desitjant tornar-hi», comenta el sacerdot en un vídeo gravat durant la visita d'un equip d'Ajuda a l'Església Necessitada (ACN), que s'ha desplaçat fins a Lattakia per fer arribar ajuda d'emergència i coordinar projectes nous de col·laboració amb l'Església local.

També aquí acaben de rebre el cardenal Mario Zenari, nunci apostòlic de Síria, que acompanya el pare Azar per escoltar el testimoni de diferents famílies afectades, rebre un petit camió d'ajuda amb mantes, matalassos i menjar que acaba d'arribar, i fer una pregària davant les runes d'un edifici esfondrat pel terratrèmol. Els franciscans de la Custòdia de Terra Santa a

L'ajuda arriba amb comptagotes a Síria.

Lattakia han esdevingut un dels coordinadors principals d'ajuda en aquesta ciutat. Juntament amb ells, entre altres institucions, hi ha ACN. També reparteixen mantes i un senzill aliment al quan han tingut accés: patates.

«Que Déu us beneeixi. Tristament després de 12 anys de guerra a Síria, vivim una altra catàstrofe: el terratrèmol. Demanem a la comunitat internacional que ens ajudi en aquests moments difícils, especialment en aquest hivern», clama el sacerdot franciscà. La seva veu s'uneix a la de tota l'Església a Síria, així com a altres organitzacions, demanant la fi de les sancions econòmiques i l'obertura de les fronteres perquè arribi molta més ajuda.

Segons Nacions Unides, només en aquest país ja hi ha més de 10 milions de persones afectades per la catàstrofe, la meitat d'elles es podria haver quedat sense llar. Abans del terratrèmol, Síria era el país amb el nombre més gran de persones desplaçades, amb 6,7 milions d'ànimes vivint fora de casa seva, tot i que dins de les fronteres.

Abans del terratrèmol, Síria era el país amb el nombre més gran de persones desplaçades, amb 6,7 milions

JOAN PLANELLAS I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

L'avortament: entre la llei i el testimoni

Benvolgudes i benvolguts, aquest és el títol d'una conferència pronunciada fa pocs mesos al monestir de Montserrat per part de l'eminent teòleg de Salamanca, el Dr. José Román Flecha (cf. *DdE* 1137 [2022] 678-690). I, certament és així. Els cristians ens trobem entre les lleis promulgades per l'Estat —o per la mateixa sentència del Tribunal Constitucional del passat 9 de febrer— i el testimoniatge que hem de donar en tot moment a favor de la vida humana.

El debat social sobre la llei de l'avortament reflecteix el xoc de valors que caracteritza la societat. La defensa universal del respecte a la vida s'enfronta diàriament amb altres valors, reconeguts com a superiors en les actuals circumstàncies. Així, per justificar la pràctica i la legalització de l'avortament, es parla de l'emancipació de la dona, de les exigències de la criança i de l'educació dels fills, del valor autònom de la relació sexual, del valor del treball de la dona. I, sobretot, s'insisteix en el «dret a triar».

Davant d'aquesta realitat, què diem els cristians? Des d'un punt de vista cristià hem d'afirmar que la vida en gestació sempre és un do de Déu Creador i una mostra més de la iconalitat divina de la creatura humana. En conseqüència, mereix protecció absoluta i prioritària per part de tots els homes i dones, així com per part dels poders públics.

Si anem al contingut dels passatges bíblics que al·ludeixen al tema —malgrat un llenguatge sobre Déu marcadament antropomòrfic, propi de la cultura del moment en què van ser escrits—, ens transporten a l'essencial. En afirmar que Déu «coneix» i «estima» l'ésser humà «des de les entranyes de la mare», està professant

una fe en la dignitat de la persona, fins i tot abans del seu naixement, és a dir, per la dignitat inalienable del mateix ésser humà i no sols per les seves possessions o condicions circumstancials.

Cal advertir, a més, que les lleis de l'Estat poques vegades tenen en compte la situació veritable que ha portat a prendre una situació tan dramàtica, ni la situació posterior de la mare, que requerirà tot un miracle de proximitat i teràpia des de l'amor. En aquest punt és, precisament, on podem i hem de ser pioners els deixebles de Jesús. D'aquí que a l'Església de Tarragona, des de fa temps, tenim implantats tres projectes: el projecte «Àngel», adreçat a aquelles dones i famílies que valoren la possibilitat d'avortar, tot oferint-los altres camins. Vinculat a aquest, hi ha la «Llar Natalis», adreçada a aquelles mares que han decidit tenir el fill, on se'ls ofereix acollida i acompanyament. I, finalment, el projecte «Raquel», on s'ofereix acolliment i acompanyament a les dones, familiars o professionals, que han patit o procurat activament l'avortament. Per mitjà d'acompanyants i professionals podran ser guiats psicològicament i espiritualment per afrontar el futur amb esperança i pau.

Finalment, hem d'evitar l'opinió generalitzada segons la qual la qüestió de la penalització o despenalització de l'avortament és un assumpte merament polític. Hem de recordar que les lleis tenen un efecte pedagògic sobre la formació de la consciència dels ciutadans. En aquest sentit, la valoració de la vida pateix un innegable deteriorament a causa de les lleis proavortistes que tenim.

Ben vostre.

JOSÉ-LUIS ARÍN ROIG
Administrador diocesà

Al Tabor reconeixem el Fill estimat del Pare Déu

Tant l'evangelista Mateu com els altres sinòptics (Mc i Lc) situen l'episodi de la Transfiguració de Jesús després del primer anunci de la seva Passió, mort i resurrecció. Testimonis d'aquesta experiència singular són Pere, Jaume i Joan, els tres més destacats opositors al camí de Creu anunciat per Jesús.

La condició humana tendeix a pensar erròniament que, on hi hagi presència viva de Déu, ha d'haver-hi també camí feliç sense dificultats ni creus.

D'aquest error conceptual se'n deriven moltes crisis de fe. La dificultat és evident: ¿qui pot reconèixer el Messies de Déu i Salvador en un «home menyspreat, semblant a aquells que ens repugna de mirar» (Is 53,3), condemnat al suplici ignominiós de la creu?

En són mostra els mateixos Apòstols. Quan Jesús anuncia per primer cop la seva Passió, «Pere es posà a renyar-lo dient "A tu això no et passarà"» (16, 21). Semblantment, després del tercer anunci de la Passió, la mare de Jaume i Joan demanarà pels seus fills «que seguin un a la dreta i l'altre a l'esquerra del Regne» (20, 21).

Tenint present tot això, «Jesús prengué Pere, Jaume i Joan, els duqué dalt una muntanya alta», lloc de màxima proximitat al cel, morada de Déu, «i es transfigurà davant d'ells». La tradició, ja des de sant Ciril de Jerusalem i sant Jeroni (segles IV-V), indica el Tabor com a lloc de la Transfiguració.

La condició divina de Jesús restava com amagada pel Misteri de l'Encarnació: en la seva vida ordinària pels camins de Galilea de cap manera semblava que fos el Fill Unigènit de Déu.

La finalitat del do de la Transfiguració era encoratjar uns deixebles reticents a confiar en el Crucificat des d'una experiència puntual que els fes veure clar que el qui veuran ultratjat és de debò el Fill estimat del Pare Déu.

La Transfiguració anticipa l'estat gloriós del Ressuscitat amb la mateixa

glòria que, «després de la Passió i durant quaranta dies» (Ac 1,3), als apòstols «els donà proves de que era viu».

L'experiència *dalt una muntanya alta* evidentment els fou gratificant, com ho és sempre tota autèntica experiència de Déu. Per això amb raó «Pere va dir a Jesús: "Que n'estem de bé aquí dalt"».

Déu no fa cas a la proposta de quedar-se al Tabor amb les tres cabanes. L'altruisme benvolent de la iniciativa de Pere no deixa de ser renúncia al camí de Salvació previst per Déu que Jesús està disposat a seguir fidelment.

Perquè el to gratificant de l'experiència ocasional no pot fer perdre de vista la seva finalitat, ben marcada per la veu des del núvol lluminós amb què el Pare Déu proclama: «Aquest es el meu Fill, el meu estimat, en qui m'he complagut,» repetint la proclamació en la teofania del Baptisme (3, 17), però afegint ara: «Escolteu-lo.» Feu-li cas sobretot quan anuncia un camí de Creu per arribar a la glòria, i no feu cas de veus que proposen allunyar-se del camí de la Creu.

En nom del Tabor no podem defugir el camí cap a Jerusalem que és l'autèntica meta amb la Passió, Mort, Resurrecció i Ascensió, que donen pas a l'efusió abundant de l'Esperit a Pentecosta.

La gratificant experiència del Tabor no pot esdevenir situació permanent: cal baixar a peu de terra.

L'experiència transfiguradora del Tabor ens és absolutament necessària per seguir de debò el camí de Jesús. Especialment l'Eucaristia dominical, però també els Grups d'Oració i d'Adoració Eucarística, o de *Lectio Divina*, les Reunions d'Equip Apostòlic, les activitats de caritat i acció social, i tantes realitats eclesials a les nostres parròquies han d'esdevenir experiències vives de transfiguració.

En definitiva, preguem com repetim avui al Salm responsorial: «Que el vostre amor, Senyor, no ens deixi mai. Aquesta és l'esperança que posem en Vós.»

COMENTARI DE LA PARAULA

Un tast de cel

GLÒRIA MONÉS

Anem fent camí cap a la Pasqua. El text de l'evangeli d'avui, com cada segon diumenge de Quaresma, és el de la Transfiguració. Tant a l'inici, com al final del relat, Jesús fa camí amb Pere, Jaume i Joan. Se'ls emporta dalt d'una muntanya alta, que la tradició cristiana ha identificat amb la del Tabor. El camí de pujada és dur (són quatre-cents metres de desnivell!). Però allò que els espera mereix tot l'esforç que els cal per arribar a dalt. El panorama de la Galilea fèrtil que hom pot contemplar des d'allà és magnífic. Però ells no s'hi entretenen pas, en això. La visió que els sorprèn és una altra, molt més espectacular, i només ells la contemplen. «Jesús es transfigurà davant d'ells: el seu rostre es tornà resplendent com el sol, i els seus vestits, blancs com la llum.» Se'ls aparegueren també Moisès i Elies, conversant amb Jesús. Dues figures notables de l'Antic Testament, ambdós parlaren amb el Senyor, dalt de la muntanya de l'Horeb.

Els deixebles volen retenir la benaurança de la visió que contemplen. Qui no la voldria retenir? «Senyor, és bo que estiguem aquí dalt. Si vols, hi faré tres cabanes: una per a tu, una per a Moisès i una altra per a Elies», diu Pere. De sobte, com si d'un somni es tractés, un núvol lluminós els cobrí i una veu des del

cel els parlà: «Aquest és el meu Fill, el meu estimat, en qui m'he complagut; escolteu-lo.» Espaordits, els deixebles es prosternen amb el front al terra. La condició divina de Jesús se'ls ha fet tan evident!

«Aixequen-vos, no tingueu por», els diu Jesús. Les retines de Pere, Jaume i Joan encara estan impactades per la resplendor de la visió. En les seves oïdes ressona encara la veu del cel. I ara, Jesús els insta a no dir res a ningú sobre la visió que han tingut dalt la muntanya, fins que Ell ressusciti.

Aquesta és la realitat amb la qual es troben els tres deixebles mentre fan camí cap al pla. Allò que han contemplat, tot i ser real, no és encara realitat per a ells. Fa sis dies, tot i haver-los confirmat la seva condició de Messies, Jesús començà a explicar-los que calia que anés a Jerusalem i que havia de ser mort i de ressuscitar el tercer dia.

Jesús els ha propiciat un tast de la plenitud d'on Ell prové i vers on camina. Els deixebles són convidats a seguir-lo, prenent la seva creu: és així com trobaran també la Vida. Per la fe, la resurrecció de Jesús és realitat per a nosaltres. Una realitat que ens atreu cap a Ell, per un camí que ens cal transitar portant la pròpia creu.

CONCEPCIÓ HUERTA
Biblista

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS
Biblista i egiptòloga

Per què la decisió de Rut és tan sorprenent?

El llibre de Rut és una petita joia en el cor de la Bíblia, una novel·la que ens revela a través dels personatges com l'amor és el motor de la vida. La fatalitat cau sobre la família de Noemí amb la mort del marit i els dos fills, i queda vídua juntament amb les seves nores.

Davant la situació de pobresa i desemparança sobrevingudes en els camps de Moab, Noemí decideix retornar a Betlem. A mig camí, acomiada les seves dues joves, en no poder-los oferir cap futur. I és en aquesta cruïlla de camins on tot canvia. Rut, tot i la insistència de Noemí i la lògica de les seves argumentacions, decideix quedar-se amb ella.

Els llaços de Noemí i Rut com a família s'estrenyen, uns llaços d'amistat, d'estimació i respecte que van creixent al llarg de tot el relat. La decisió de Rut és quelcom que provoca admiració en arribar a Betlem: una dona que ha optat per restar al costat de la seva sogra i no retornar amb la seva família, com era habitual i fa Orpà, l'altra nora; una decisió que implica ser estrangera i abraçar la fe d'Israel (Rt 1,16). Ambdues dones tindran cura l'una de l'altra, Noemí a través de la seva guia i consell, i Rut a través de la seva fidelitat i treball, convertint sogra i jove, a efectes pràctics, en mare i filla, exemple paradigmàtic de sororitat.

En hebreu, es destaca com l'actitud de Rut està plena de *hesed*. Aquesta paraula, habitualment vinculada a Jahvè, expressa la idea de l'amor després, de gratuïtat, fidelitat, compassió, misericòrdia... Rut, d'aquesta manera, apareix com a exemple del *hesed* humà, model de com viure seguint els camins de Déu. En la seva manera de viure es revela el desig de Déu per la humanitat: l'amor al centre de la vida.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge II de Quaresma

Lectura primera

Gn 12,1-4a

Vocació d'Abraham, pare del poble de Déu

Lectura del llibre del Gènesi

En aquells dies, el Senyor digué a Abram: «Ves-te'n del teu país, del teu clan i de la casa del teu pare, cap al país que jo t'indicaré. Et convertiré en un gran poble, et beneiré i faré gran el teu nom, que servirà per beneir. Beneiré els qui et beneixin, però els qui et maleeixin, els maleiré. Totes les famílies del país es valdran de tu per beneir-se.»

Abram se n'anà tal com el Senyor li havia dit.

Salm responsorial

32

La paraula del Senyor és sincera, es manté fidel en tot el que fa; estima el dret i la justícia, la terra és plena del seu amor. **R.**

R. *Que el vostre amor, Senyor, no ens deixi mai; aquesta és l'esperança que posem en vós.*

Els ulls del Senyor vetllen els qui el veneren, els qui esperen en l'amor que els té; ell els allibera de la mort, i els retorna en temps de fam. **R.**

Tenim posada l'esperança en el Senyor, auxili nostre i escut que ens protegeix. Que el vostre amor, Senyor, no ens deixi mai; aquesta és l'esperança que posem en vós. **R.**

Lectura segona

2Tm 1,8b-10

Déu ens crida i ens il·lumina

Lectura de la segona carta de sant Pau a Timoteu.

Estimat: Tot el que has de sofrir juntament amb l'obra de l'evangel·li, suporta-ho amb la fortalesa que Déu ens dona. Ell ens ha salvat i ens ha cridat a una vocació santa, no perquè les nostres obres ho hagin merescut, sinó per la seva pròpia decisió, per la gràcia que ens havia concedit per Jesucrist abans dels segles, i que ara ha estat revelada amb l'aparició de Jesucrist, el nostre salvador, que ha desposseït la mort del poder que tenia i, amb la bona nova de l'evangel·li, ha fet resplendir la llum de la vida i de la immortalitat.

Verset

Mt 17,5

Del núvol lluminós es va sentir la veu del Pare: Aquest és el meu Fill, el meu estimat; escolteu-lo

Evangel·li

Mt 17,1-9

La seva cara es tornà resplendent com el sol

Lectura de l'evangel·li segons sant Mateu:

En aquell temps, Jesús prengué Pere, Jaume i Joan, el germà de Jaume, els dugué dalt una muntanya

alta i es transfigurà davant d'ells. La seva cara es tornà resplendent com el sol, i els seus vestits, blancs com la llum. També se'ls apareguren Moisés i Elies, que conversaven amb ell. Pere va dir a Jesús: «Senyor, que n'estem, de bé, aquí dalt! Si voleu, hi faré tres cabanes, una per a vós, una per a Moisés i una altra per a Elies.» Encara no havia acabat de dir això quan els cobrí un núvol lluminós, i del núvol estant una veu digué: «Aquest és

el meu Fill, el meu estimat, en qui m'he complagut; escolteu-lo.» En sentir-ho, els deixebles, esglaiats, es prosternaren de front a terra. Jesús s'acostà, els tocà i els digué: «Aixequen-vos, no tingueu por.» Ells alçaren els ulls i no veieren ningú més, sinó Jesús tot sol.

Mentre baixaven de la muntanya, Jesús els manà que no diguessin res a ningú d'aquella visió fins que el Fill de l'home no hagués ressuscitat d'entre els morts.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, Santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIA I)
TEMPS DE QUARESMA
(SALTERI: SETMANA 2)

Març

5. DIUMENGE

Diumenge II de Quaresma,
Morat. Lectures: Gènesi 12,1-4 / Salm 32 / 2 Timoteu 1,8-10/ Mateu 17,1-9
SANTORAL: Mare de Déu d'Àfrica; Focas, mr.; Josep Joan de la Creu, rel.; Luperc, mr.; Olívia, vg. i mr.

6. DILLUNS

Fèria, Morat. Lectures: Daniel 9,4-10 / Salm 78 / Lluc 6,36-38. O bé a Barcelona, Sant Feliu de Llobregat, Tarragona i Terrassa: commemoració de *Sant Oleguer, bisbe*
SANTORAL: Coleta Boylet, rel; Virgili, b.

7. DIMARTS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 1,10.16-20 / Salm 49 / Mateu 23,1-12. O bé commemoració de *Santes Perpètua i Felicitat, màrtirs.*
SANTORAL: Teòfil, b.

8. DIMECRES

Fèria, Morat. Lectures: Jeremies

18,18-20 / Salm 30 / Mateu 20,17-18. O bé commemoració de *Sant Joan de Déu, rel.*
SANTORAL: Aurèlia de Niça, mr.; Veremon d'Iratxe, ab.

9. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Jeremies 17,5-10 / Salm 1 / Lluc 16,19-31. O bé commemoració de *Sant Pacià a Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa*
SANTORAL: Francesca Romana, rel.

10. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Gènesi 37,3-4.12-13.17-28 / Salm 104 / Mateu 21,33-43.45-46.
SANTORAL: Càndid, mr.; Maria Eugènia Milleret de Brou, rel.; Melitó, mr.

11. DISSABTE

Fèria, Morat. Lectures: Miquees 7,14-15.18-20 / Salm 102 / Lluc 15,1-3.11-32
SANTORAL: Àurea, ab.; Domènec Càm, prev. i mr.; Sofroni de Jerusalem, b.

El Sant 9 DE MARÇ

Santa Francesca Romana

Nascuda en una família noble de Roma l'any 1384, Francesca va heretar la gran devoció a Déu de la seva mare. D'aquesta manera, als onze anys ja va decidir que seria monja. Aquesta decisió la va enfrontar amb el seu pare, que li recordava que ja l'havia promesa en matrimoni amb el fill d'una altra família benestant. La pressió del pare la va portar a casar-se, i Francesca va entrar en depressió, fins al punt de posar en perill la seva vida en deixar de menjar. El moment d'inflexió li va arribar quan va tenir una visió de sant Aleix. Aquest li va anunciar que Déu li donava una opció per recuperar-se: «Viuràs per gloriificar el seu nom.» Poc després, Francesca es va restablir de la depressió i va viure uns anys feliç en el matrimoni, durant el qual va començar a resar i visitar els pobres i malalts, inspirant altres dones a fer el mateix. En aquest procés, va crear un orde de dones laiques adscrites als benedictins anomenat Oblates de Maria. El 1433, ja vídua, va fundar el monestir de Tor de Specchi on va conviure amb les oblates. A partir d'aquest moment va tenir la vida que somiava. El 1925 el papa Pius XI la va declarar santa patrona dels conductors, tot i que és més venerada entre els benedictins com a patrona de totes les oblates de l'orde.

Els itineraris dels diumenges de Quaresma

MERCÈ SOLÉ

(msoletey@gmail.com)

Va ser al segle IV quan l'Església va establir aquest període de preparació de 40 dies per a la Pasqua, amb tantes analogies amb el desert: per la pròpia experiència de Jesús, que els evangelis situen entre el seu baptisme (i la seva Epifania interna, per dir-ho d'alguna manera) i l'inici del seu ministeri, i també per l'experiència col·lectiva del poble d'Israel, que quan per fi va ser lliure, abans de gaudir de la terra promesa, va haver d'interioritzar, de discernir... durant quaranta anys! La intuïció primera, un trasbals intern per l'amor de Déu i per l'anhel de llibertat, ve seguida d'un espai per pair i pensar com es concretarà tot això. I aquest exercici intern, de sentir-nos estimats i cridats a viure amb intensitat la Pasqua de Jesús, és el que fem cada any amb la Quaresma.

Els diumenges de Quaresma fan un mateix camí amb itineraris diferents. El diumenge I, en tots tres cicles, escoltem l'estada de Jesús en el desert amb les temptacions que hi va viure, que són les mateixes que probablement ens roseguen a nosaltres: el poder, el prestigi, la riquesa. En el diumenge II ens aproximem a aquesta experiència de plenitud que és la transfiguració. Però en els diumenges III, IV i V, el camí es bifurca segons el cicle litúrgic.

En el cicle A, que és el d'aquest any, els evangelis triats van encaminats a guiar els catecúmens cap al Baptisme que rebran la nit de Pasqua. Tres textos

de Joan (no pas de Mateu) en són les fites: la samaritana (Joan 4,5-42); el cec de naixement (Joan 9,1-41) i la resurrecció de Llätzer (Joan 11,1-45).

En el cicle B, aprofundim en el sentit de la mort de Jesús, també amb textos de Joan: Jesús ressuscitat és el nou temple (Joan 4,5-42) i no pas els llocs «sagrats» de mercadeig; Déu envia el seu Fill al món per salvar-lo (Joan 3,14-21) i l'analogia del gra de blat colgat que, mort, donarà fruit (Joan 12,20-33).

En el cicle C, se'ns crida a la conversió, s'anuncia la misericòrdia de Déu. Amb la torre de Siloè i la figuera que no dona fruit (Lluc 13,1-9), amb el fill pròdig (Lluc 15,1-3.11-32), i amb la dona adúltera (Joan 9,1-11), un text de Joan que molts estudiosos atribueixen a Lluc.

Tots tres itineraris conflueixen en el darrer diumenge de Quaresma: el diumenge de Rams, on condensarem tot el que hem viscut al desert amb la lectura de la Passió de Jesús, segons l'autor que toqui en cada cicle, mentre que Divendres Sant, el relat de la passió de Joan es manté cada any. Diuen que el diumenge de Rams integra dues tradicions: la de l'Església de Jerusalem, que recorria cada any l'itinerari de Jesús els dies propers a la Pasqua i que, per tant, refeia l'entrada de Jesús a Jerusalem amb la processó de Rams, i la de l'Església de Roma, que llegeix sempre la Passió.

Homenatge a Mons. Àngel Morta i Fíguls

DR. CARLES CORTINA I RIU

L'Ametlla de Merola va celebrar recentment una missa de record i agraïment pel bisbe Àngel Morta

En complir-se mig segle del traspàs de Mons. Morta, es produí un fet inversemblant a l'Ametlla de Merola (Puig-reig), quan quatre persones d'aquella contrada, fent tasques d'endrega d'una estança de l'església de Sant Mateu, van descobrir una fotografia del bisbe ametllà, talment s'hagués deixat trobar per interrogar el seu dedins. Aleshores, Andreu Torres, Rosalia Boixadera, Mercè Riera i Enric Escudé es meravellaren que un conciudadà pretèrit, nat en el mateix bressol geogràfic que ells, hagués arribat tan amunt i tan enllà. Aquella descoberta els va sacsejar la consciència i els motivà a aprofundir en la recerca, parlar amb el rector Antoni Quesada, contactar amb els familiars del prelat i fixar-se l'objectiu de donar a conèixer i compartir la seva troballa.

Mons. Àngel Morta va néixer el 20 de maig del 1914 a l'Ametlla puig-regença de Merola. Va estudiar al Semi-

nari de Solsona i a Roma, obtenint el grau de doctor en Sagrada Teologia a la Pontificia Universitat Gregoriana i en Dret Canònic al Pontifici Institut Angèlic. Fou ordenat sacerdot a la Ciutat Eterna el 13 de març del 1937 i cantà la seva primera missa al romà Pontifici Col·legi Espanyol de Sant Josep.

Entre el 1949 i el 1953, exercí el càrrec de conseller eclesiàstic de l'ambaixada d'Espanya davant la Santa Seu, i participà activament en les sessions del Concili Vaticà II, en qualitat de consultor de l'episcopat espanyol. El 1965, Mn. Àngel Morta fou nomenat bisbe titular de Gubaliana i auxiliar de Madrid, i va rebre la consagració episcopal a Saragossa.

Mons. Àngel Morta patí una llarga i dolorosa malaltia, arran d'una trombosi cerebral, que es prolongà durant quatre anys de sofriment, que acceptà i suportà amb admirable resignació cristiana i que el preparà per a l'instant suprem, el de trobar-se amb Déu, cara a cara, el 20 de juny del 1972, amb les seves germanes Mercè i Vicenta al seu costat.

El 21 de gener, l'Ametlla de Merola tornava a glatir amb l'esperit d'antuvi, i és que, simbòlicament, el bisbe Àngel Morta tornava a casa, en una missa de record, agraïment, pregària i comunió; amb els familiars, el rector Quesada, el vicari general Marc Majà, l'alcalde Josep M. Altarriba, la Capella Brudi-eu, estrenant la composició *Virtutem Opifex* del mestre Josep-Enric Peris, el testimoni del coetani Àngel Vilà i del nebot Xavier Parcerisa, i la reverberació enyorada i rítmica dels telers perduts que es convertien en recordança, oració, germanor i homenatge.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya
Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Postals des d'Andalusia

El poeta i la cendra

Un poeta cordovès, Pablo García Baena, Premi Príncep d'Astúries, va dedicar un poema preciós al Dimecres de Cendra, pòrtic de la Quaresma. Els seus primers versos ens endinsen en l'esperit penitencial d'aquest temps fort que ens ofereix la litúrgia de l'Església, per «conduir-nos» fins a la Pasqua. Heus ací els primers versos del poema:

«Otra vez tu ceniza, Señor, sobre mi frente...

Polvo soy que algún día volverá hasta tus plantas.

Polvo en la muerte y polvo ahora que aún vivo

perdido entre la arcilla blanda de tu universo.

Otra vez la ceniza ardiente como ascua

que estalla en el volcán de tu amor implacable,

la altiva barbacana que levanta sus muros

en la ciudad confusa de mi alma.

Otra vez la ceniza llamando está en la puerta de mi frente

con arrullo o con látigo,

ahora que el deseo me asfixiaba en la sombra de su gran delirio negro.»

Pablo García Baena, poeta creient i practicant, va trobar en la seva fe l'aroma de la seva existència florida en mil poemes de llum i de glòria, de dolor i de creu, en la imatge tan estimada per a ell del Crist del Remei d'Ànimes. Sempre recordaré, essent jo rector de Sant Llorenç, aquells Via Crucis, la nit del Divendres de Dolors, amb la imatge del Crist a coll dels seus germans, recorrent els carrers propers a la parròquia. El Pablo i jo caminàvem darrere de la imatge, escoltant amb devoció cada estació, entre silencis i emocions interiors, molt profundes. M'impressiona com el poeta etiqueta la cendra com «una cosa» de Déu: «Otra vez tu ceniza, Señor...» En les nostres pobres cendres, hi ha Déu! I tot i que «nostres», «són seves»!

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Article de Josep Miró i Ardèvol

He llegit l'article de Josep Miró i Ardèvol, president d'E-Cristians, titulat *El greu problema de l'avortament*, tema que tractava també, fa pocs dies, al diari *La Vanguardia*. M'ha estranyat que accepti l'avortament fins al dia 14 de vida i que, per a això, es basi en la interpretació donada per la Intel·ligència Artificial Chat GPT, de la qual, en un article publicat a *La Vanguardia*, amb data 12/02/2023, pàgina 8, signat per Luis Uría, es diu que «no té la capacitat d'empatia, creativitat i judici moral que són fonamentals per prendre decisions polítiques i ètiques complexes».

Pel que he estudiat, tenia entès que, a partir de la unió d'un espermatozoide i un òvul, apareix una primera cèl·lula que té un ADN diferent del de la mare o el pare, o sigui, que està al cos de la mare, però no és una part d'ell. A partir de la primera cèl·lula, si res no ho impedeix, aquesta s'anirà subdividint fins a formar un cos humà capaç de viure fora del si matern.

Mai no havia sentit parlar d'aquests 14 dies ni de la possibilitat ètica d'experimentar amb embrions humans, sigui quin sigui el moment del seu desenvolupament. Estic equivocada?

M. DEL PILAR VALLET SABATER

Felicitats!

Benvolguts amics de *Catalunya Cristiana*, us vull felicitar per la gran tasca informativa que feu i desitjar-vos molta sort en el futur. Déu us beneeixi.

MIQUEL ÀNGEL RODRÍGUEZ

Es tracta de perseverar

Des de fa temps, reso el Rosari juntament amb un petit grup en una parròquia del centre de Barcelona. En aquests darrers temps som cada vegada menys, fins al punt que algun cop he sentit allò de «no val la pena resar-lo avui». Però sempre dic que no, que, tot i que siguem quatre, tres o dues persones, cal continuar, perseverar. Penso que en cada lloc on es resa aquesta pietosa pràctica és com si una petita espelma continués encesa per agradar a Déu, nostre Senyor i la Santa Mare de Déu. No permetem que cap d'aquestes imaginàries espelmes s'apagui. La nostra Mare les trobaria a faltar.

JUAN J. RIBAS

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Dones poetesses, escriptores de goigs

Maria Eulàlia Anzizu, Clementina Arderiu i Maria Antònia Salvà en són exemples notables

**GOIGS EN LLOANÇA DEL GLORIÓS CAVALLER
SANT JORDI**
QUE ES VENERA A LA PARRÒQUIA BARCELONINA DE VALLCARCA

Sant Jordi, amb l'espasa blanca, esparilla el nostre enyor!

Sant Jordi, Sant Jordi!, deia dels almoguers el crit. En les batalles se us veia paladí com mai ardit. Sarratins que us feien nòs combaticu amb furor.

Sant Jordi, amb l'espasa blanca, esparilla el nostre enyor!

Oi més la fera colpeia —ai, princesa d'Orient!— Ara, oh màrtir, escolleu nostra terra, nostra gent. Qui no ens vol cap bé, no gosa lluità amb ell pel seu fulgor!

Sant Jordi, amb l'espasa blanca, esparilla el nostre enyor!

Caiquè Jordi en la tortura pel malvat rei Daicà.

Mes de tot màrtir s'obra fins que Déu el va cridar. Si ja no teneu cap cosa, us farem un prec sonor:

Sant Jordi, amb l'espasa blanca, esparilla el nostre enyor!

L'any mil-trenta-dos s'obria, ple de glòria i el més gran, un temple a Santa Maria; un primer alzar vos hi fan;

L'Àbat Oliba us hi posa i Ripoll vos ret honor.

Sant Jordi, amb l'espasa blanca, esparilla el nostre enyor!

Catalunya, la primera, us invoça plament. I conforta que en l'espera ens siguem sempre amant. En la vostra fe reposa tot el nostre humil candor.

Sant Jordi, amb l'espasa blanca, esparilla el nostre enyor!

Per l'abric, que alegre arriba, Vos veniu ben aronat. Cavaller amb bandera antiga —creu de sang en blanc combat—, Si ens porteu la bella rosa, bé ens deureu portar l'amor!

Sant Jordi, amb l'espasa blanca, esparilla el nostre enyor!

Text: Clementina Arderiu — Múica: Mn. F. de P. Balcells, prev.

Paxat i devot. Més mogut. Son!

Sant Jordi, amb l'espasa blanca, esparilla el nostre enyor!

Jor- di, Sant-Jor- di, de- ia, dels al- mo-gu- vers al- crit, en les ba- lla- Mes- xpa- ve- la, pa- la- di, com mai, or- dit. Sa- rra- tins que us fe- ien no- sa com- ba- ti- eu amb fu- roc.

Y. Sancti et iusti, in Domino gaudent, alleluia. R. Vos elegit Deus in hereditatem sibi, alleluia.

O R E M U S

Deus, qui nos beati Georgii Martyris tui meritis et intercessione iustificas: concede propitius; ut, qui tua per eum beneficia possidemus, dono tunc gratie consequamur. Per Christum Dominum nostrum. - B. Amen.

(Amb lliçència eclesiàstica)

1.ª edició: abril del 1964 Dipòsit legal B. 11674 - 1964 Torrell de Reus, editor, Barcelona (323)
Edició de la Parròquia

Goigs en lloança de sant Jordi, escrits per Clementina Arderiu.

NORA VELA
Professora i historiadora

La varietat d'escriptors que han fet goigs, amb tota la complexitat que suposa redactar-ne uns de nous i arribar de grat als destinataris dels cants i dels precis, és tota una aventura artística. D'entrada, cal tenir una sensibilitat exquisida per a l'estil poètic, un coneixement de l'estrofisme i de la rima propis

d'aquest gènere literari, un altre coneixement de la personalitat o de l'episodi lloable, i un altre del lloc de veneració on aniran destinats. I tots aquests factors amb uns límits marcats pel foli de paper ornamentat i, si convé, amb la partitura inclosa.

Milers de goigs meravellosos han estat publicats en fulls impresos d'ençà que la impremta els va difondre a partir dels seus gestors, que es van preocupar de fer-los fer i repartir-los. Principalment, els rectors d'esglésies, que els feien entonar en acabar les celebracions. Però si els autors han estat majoritàriament homes des d'un començament, a finals del segle XIX i fins al present, les dones també han ofert el seu art poètic per lloar Déu, els seus misteris, uns sants i unes santes de devoció popular.

En un recompte ràpid per col·leccions i catàlegs particulars, hem pogut trobar prop d'un centenar de goigs firmats per dones diferents, de les quals caldria trobar notícies de la seva personalitat per identificar-les i «lloar-les» com fan les seves composicions. Seria un treball d'investigació acadèmic que, de forma col·lectiva o individual, els departaments de recerca de les universitats podrien plantejar-se.

Troblem tres casos destacables: el de Maria Eulàlia Anzizu (1868-1916), nascuda a la plaça de Sant Jaume de Barcelona i de família benestant. Va rebre una educació que la va portar a escriure i publicar poesies a *La Veu del Montserrat* entre el 1886 i el 1887. Després d'un viatge a Itàlia, ingressa com a monja clarissa al

GOIGS EN ALABANÇA DE L'INSIGNE DIACA MÀRTIR

SANT LLORENÇ

QUE ES VENERA EN L'ANTIQUÍSSIMA ESSLÉSIA ABACIAL DEL MONESTIR DEL MUNT, EN EL VALLÈS, I DE LA QUAL ÉS TITULAR

De l'Església Cristiana
fôreu màrtir excel·lent:
Oh, Llorenç vestit de grana,
qui del Munt velleu la plana,
beneïu-nos llargament!

De la ibèrica nissaga,
jove tany esponerós,
tantost nat ja us afalaga
l'Esperit que habita en vós.
Florieu amb nova ufana
bell plançó de flor roent...

Oh, Llorenç vestit de grana,
qui del Munt velleu la plana,
beneïu-nos llargament!

Ple d'ardenta coratgia
cap a Roma alçau el vol:
l'Esperit de Déu que us guia

-inspirant allà on vol-
dolçament jaquir us mana
vostra terra i vostra gent...

L'Apostòlic que es refia
de la vostra lleialtat,
de Diacon us conferia
la honrada dignitat;
el tresor us encomana
a l'Església pertanyent...

Oh, les ànsies del martiri!
Sixt segon és en presó,
i és vostra ànima en deliri
per haver el guasardó
de la palma sobirana
la que es guanya amb el turment...

Del martiri havent certegs
-que us la dona el Papa Sixt-
vostra mà s'obri amb llarguesa

als pobres de Jesucrist.
De l'Església Romana
salven ells l'or i l'argent...

Ni turment ni raons belles
poden tòrcer un cor de sant:
vostra carn a les graelles
lentament va crepitant;
mes constància cristiana
no coneix defalliment...

És el Munt l'antic psalteri
amb què el temps us ha loat;
la muntanya i l'asceteri
són veïns de Montserrat,
la Madona sobirana
lectifica son servent...

Monestir antic de dies,
massa el temps anà passant:
vingué el jorn que no senties

veus de monjos salmeiant,
enmudia la campana
suspirant d'enyorament...

Mes el temple abacial
de romànica estructura
conservat, així com cal,
resta joia catalana,
santuari permanent...

Protegiu en tota via,
oh, gran màrtir Sant Llorenç,
la gent de la rodalia
d'aqueix bell paratge extens.
Qui pregant se us encomana,
qui us visita reverent;

Oh, Llorenç vestit de grana,
en el Munt com a la plana,
beneïu-nos llargament!

R/ Pregueu per nosaltres, Sant Llorenç.

V/ Per que siguem dignes de les promeses de Jesucrist.

PREGUEM: Oh Déu, Sant Llorenç encès del vostre amor, va ser un servent vostre fidelíssim i va merèixer la glòria del martiri.
Feu que estimem allò que va estimar i que posem en pràctica allò que va ensenyar. Per nostre Senyor Jesucrist el vostre Fill que
amb Vós viu i regna en la unitat de l'Esperit Sant, Déu, pels segles dels segles. Amén.

Lletra de Maria Antònia Salvà. Música del P. Nicolau de Tolosa, O. M. Cap. Boix de Ricard Marlet, de la col·lecció d'Antoni Trallera.

Edició de la Parròquia de Sant Joan de Matadepera, en motiu de la segona Cantada de l'Agrupació Coral de Matadepera, a l'església de la Mola.

Matadepera, 17 de juny de 1979

Impremta La Noogràfica - Sabadell

Dipòsit Legal: 23302 - 1979

nuscrita. Va ser oferta gentilmente per un feligrès, segons consta al full. Van seguir algunes edicions posteriors.

Clementina Arderiu (1889-1976), també barcelonina i voltada d'intel·lectuals i poetes, amics i familiars, admiradora de Jacint Verdaguer, Josep Carner o Guerau de Liost, va conrear la poesia. Entre les seves composicions, el 1964 publica uns *Goigs en lloança del gloriós cavaller sant Jordi que es venera a la parròquia barcelonina de Vallcarca*, amb melodia de Francesc Baldelló i gestionats per la parròquia. Múltiples edicions posteriors han estat il·lustrades per A. Gelabert, reeditades des de Badalona i molt repartides el popular dia del sant; reimpresses i acolorides a mà amb motius diversos, com el de l'edició feta per als Amics dels Goigs.

La mallorquina Maria Antònia Salvà (1869-1958), nascuda a Llucmajor, va conrear la poesia des de molt petita. Era una entusiasta dels glossadors populars i de l'obra de Miquel Costa i Llobera, del qual se celebra enguany el centenari de la seva mort. Es va dedicar plenament a escriure al llarg de la seva vida i va ser reconeguda fins a presidir uns Jocs Florals de Mallorca el 1935. L'amistat que tenia amb Pilar Feliu i les seves anades d'estiueig a casa seva a Sant Llorenç del Munt van originar uns *Goigs en alabança de l'insigne diaca màrtir sant Llorenç, que es venera en l'antiquíssima església abacial del monestir del Munt, en el Vallès, i de la qual és titular*. Una edició sense dades d'impremta va ser seguida per d'altres, publicades i il·lustrades per Ricard Marlet a Sabadell l'any 1977, per la parròquia de Matadepera.

Són tres casos de bones representants del gènere poètic i prou conegudes. Però cal pensar que la temàtica de dones vinculades al món dels goigs ofereix una possibilitat investigadora grandiosa i que entitats i estudiosos poden trobar camins inèdits per descobrir una documentació insospitada ben interessant per arxius o racons de sagristies i biblioteques.

Goigs amb lletra de Maria Antònia Salvà dedicats a sant Llorenç.

monestir de Pedralbes el 1890 i, al llarg de la seva vida, passa a gestionar tots els aspectes culturals del seu ric patrimoni històric. Va ser autora de diverses lletres de goigs. Els més antics són uns *Goigs en llaor de Nostra Senyora del Carme*, que publica el 1913 amb motiu de la benedicció de la nova església parroquial, situada tan a prop d'on havia viscut de joveneta. Al revers del full apareix copiada una partitura ma-

Un llibre majúscul per a un repte majúscul

**Francesc Torralba ha presentat
«La façana de la Glòria de la Sagrada Família»**

Agustí Codinachs

La presentació es va fer al claustre de la Mercè de la Sagrada Família.

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

El filòsof i teòleg Francesc Torralba, l'home del Renaixement en paraules d'Armand Puig, té quatre tesis doctorals i un incomptable nombre de llibres publicats, i, no obstant això, el que va presentar el dimarts 21 de febrer al claustre de la Mercè de la Sagrada Família és segurament un dels llibres més especials.

La façana de la Glòria de la Sagrada Família recull la tesi doctoral en Història que va defensar fa un any. I parteix de l'experiència d'haver format part, juntament amb Armand Puig i Joan Gal·tès (aquest darrer, ACS, substituït per Joan Torra), de la Comissió Teològica on arquitectes i teòlegs havien de mirar d'escatir com ha de ser la façana de la Glòria seguint el pensament originari de Gaudí. «Calia conjugar la lògica arquitectònica i la lògica simbòlica perquè la façana de la Glòria fos significativa i expressiva avui dia», va explicar Torralba.

El repte era majúscul: calia ser fidel a les fonts espirituals i teològiques d'Antoni Gaudí però alhora passar-les pel sedàs del Concili Vaticà II i de la teologia actual. «La façana parlarà als creients però també als agnòstics i no creients, perquè explica què hem de fer per merèixer la Glòria així com per ser feliços al món», va exposar Torralba.

La façana de la Glòria és, segons Torralba, la façana síntesi, perquè hi és tot: naixement, mort i resurrecció. Serà la més gran i més alta, amb les seves quatre torres, setze xemeneies,

set portes i set columnes. L'objectiu és clar: mostrar el camí cap a la Glòria de Déu i la felicitat plena.

En la presentació del llibre també van intervenir Armand Puig, rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, director de la tesi i prologuista del llibre; i la professora Rosa Ribas, autora d'una tesi doctoral sobre la façana de la Passió.

«Som la generació que per voluntat de Déu culminarà una obra centenària. La Sagrada Família s'ha fet a base de tots aquells que han anat treballant el puzzle», va comentar Armand Puig.

La part del puzzle que és la façana de la Glòria és un tema ardu, però com ha estat la tònica general en aquesta obra emblemàtica, es tirarà endavant gràcies a l'esforç i la voluntat de molts. Gaudí tenia clar que ell no podria veure l'obra acabada, per això va deixar unes indicacions, unes idees de fons, però també la porta oberta a la llibertat creativa de cada generació. «Gaudí ens va deixar molletes de pa per al camí que ens permetessin avançar, i fer-ho per terreny segur», va afegir Armand Puig.

Un altre repte, de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, ha estat la col·lecció *Studia Gaudiniana*. «Avui és un gran dia perquè amb el llibre de Francesc Torralba iniciem la col·lecció dels estudis de referència sobre Gaudí», va dir el rector de l'Ateneu. «La col·lecció actual de llibres sobre Gaudí és immensa però dispersa; nosaltres la farem immensa i coherent.»

«La façana explica què hem de fer per merèixer la Glòria així com per ser feliços al món»

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Els bacteris també presenten novetats

La setmana passada us parlava d'aquells petits artròpodes anomenats col·lèmbols i dels descobriments actuals que s'han fet sobre la seva acció benefactora als camps. Avui toca parlar d'uns altres éssers més petits encara, els bacteris, sobre els quals la revista *Nature* acaba de publicar un article, on s'explica unes troballes també prou interessants per donar-los-en coneixement.

Com sabeu, els bacteris són éssers molt senzills: una sola cèl·lula, amb un únic cromosoma molt simple, normalment de forma circular, acompanyat d'unes poques proteïnes i algun altre element essencial, i tot envoltat d'una membrana que li dona la forma, que és molt sovint allargada —i d'aquí els ve el nom (*bacteri* en grec vol dir bastó)—, o bé esfèrica. De bacteris, n'hi ha arreu. A terra, a l'aire, al mar... Produeixen un 50% de l'oxigen que respirem. També n'hi ha en el cos humà; vivint en simbiosi amb nosaltres ben satisfactòriament, ajuden la nostra fisiologia i només una petita fracció causa malalties. Encara que són minúsculs —perquè la seva mida normal és de 0,5 a 5 micròmetres (mil·lèsimes de mil·límetre) i els fa molt microscòpics—, si ajuntéssim tots els bacteris del planeta, el seu pes arribaria a uns dos bilions de tones.

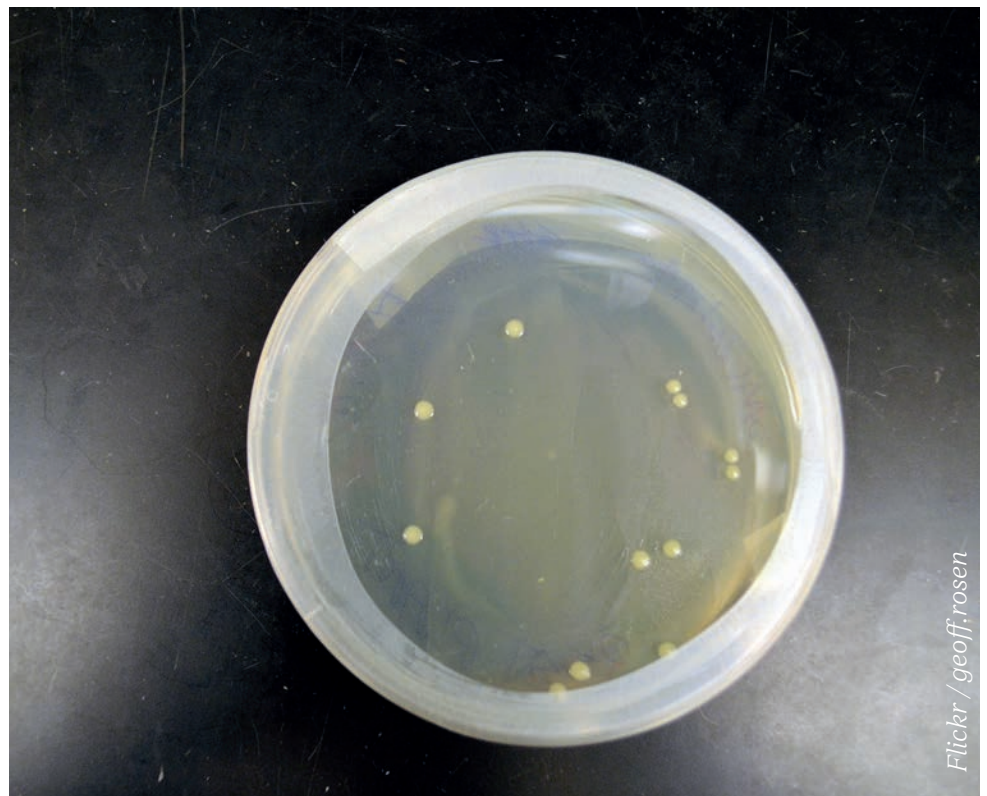
Doncs bé, l'actualitat científica que us haig d'explicar avui, exposada

en l'article que he dit, és que existeixen bacteris de mida molt més gran. Aquesta troballa tenia un precedent: el 1999 uns científics que treballaven a la costa de Namíbia es van trobar amb un bacteri que feia entre 100 i 300 micròmetres. El batejaren *Thiomargarita namibiensis*. Però va ser deu anys més tard que, a les aigües fangoses de l'illa de Guadalupe (al Carib), el Dr. Oliver Gros, de la Universitat de les Antilles, es trobà amb un petit filament, que semblava un fong, en una fulla que es podia. Se l'endugué per analitzar-lo i no ha estat fins ara, tretze anys més tard, que s'ha publicat el resultat de la seva investigació, treballant conjuntament amb l'equip de Shailesh V. Date, de Califòrnia. Es tracta d'un bacteri gegant, que arriba a la mida de gairebé un centímetre! Li han posat el nom de *Thiomargarita magnifica*, per considerar-lo del mateix gènere que el de Namíbia. Té un genoma gran, de dotze parells de bases...

No sembla pas que aquest bacteri pugui infectar animals i, per això, no representa cap perill per a la salut humana. El que sí que cal dir és que ens serveix d'avís: hem de tenir present que els bacteris són molt més diversos del que es creia i n'hi ha amb mides inesperades. Que els investigadors ho tinguin en compte i continuïn els treballs.

MN. FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Els bacteris són éssers molt senzills, consten d'una sola cèl·lula.

GENT DE CASA

Josep Pavia i Simó

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Historiador

Al bisbat de Tortosa, a la població de la Jana, al Baix Maestrat, va néixer l'11 de juliol del 1932 mossèn Josep Pavia Simó, que va destacar en el camp musical i es va convertir en un referent de la musicologia religiosa del segle XX.

Ingressà al Seminari de Tortosa el 1945, on adquirí també una sòlida formació musical. Va ser ordenat sacerdot el 24 de juny del 1956. Va exercir de vicari a Sant Miquel d'Alcanar fins a ser enviat, el 1959, a Barcelona, a estudiar al Conservatori Superior, on va romandre fins al 1965, quan obtingué la plaça de director coral de la diòcesi de Calahorra. Alhora, fou beneficiat salmista a Barcelona, on pràcticament

desenvoluparia ja tota la seva carrera eclesiàstica i musical, i es llicenciaria en Filologia clàssica a la seva universitat.

Seria a partir del 1972 quan la seva activitat com a docent agafaria volada. Ensenyava a l'Escola Italiana, al mateix temps que preparava el doctoral a l'Institut Espanyol de Musicologia del CSIC. Una tesi que presentà el 1978 sota el títol de *La música en la catedral de Barcelona durante el siglo XVII* que, posteriorment, va traduir al català i va ser editada el 1986 per la Fundació Salvador Vives i Casajuana.

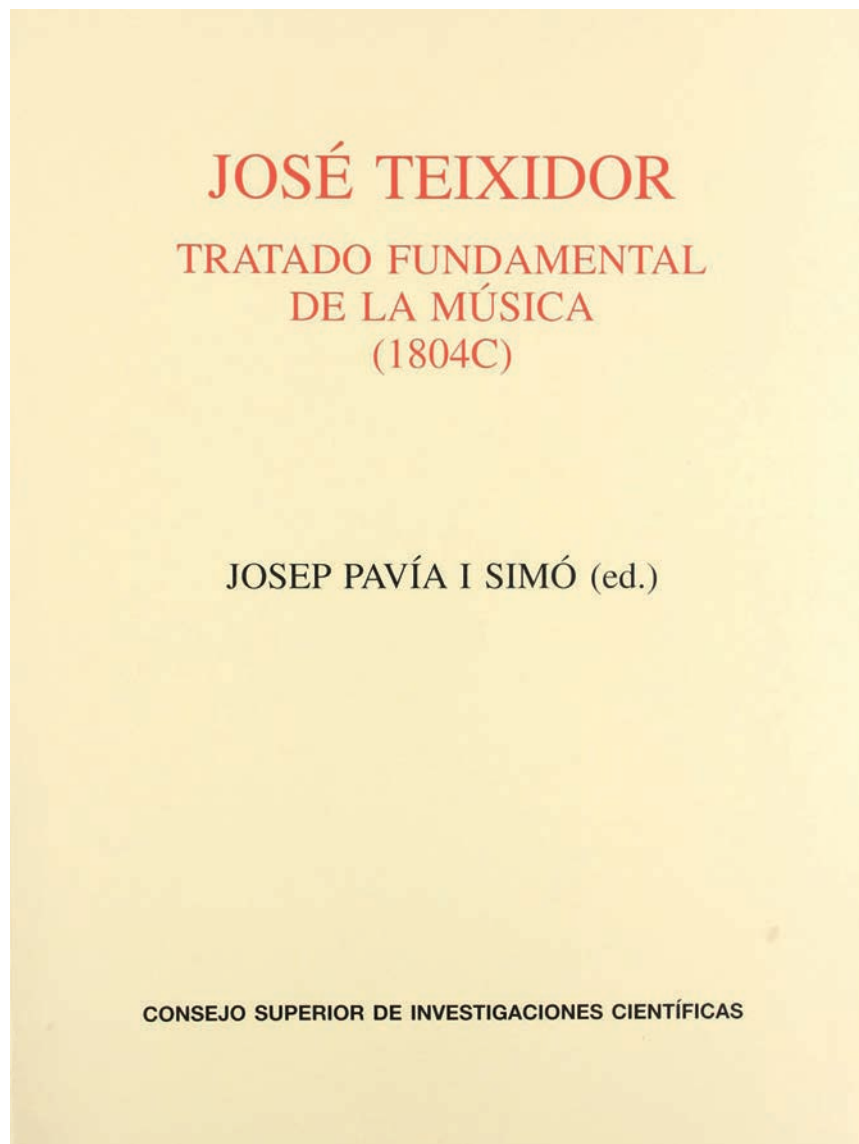
Professor de llatí, grec i música en diversos instituts, va ser col·laborador i professor associat al Consell Superior d'Investigacions Científiques. Durant la dècada dels noranta va publicar diversos estudis sobre músics i organistes rellevants del barroc, com ara Joan Pau Pujol o Francesc Valls. Va arribar a ser cap del Departament de Musicologia de la Institució Milà i Fontanals.

Inicialment deixeble, després va ser un estret col·laborador i company del Dr. Miquel Querol i Gavaldà (Ulldecona, 1912-Vinaròs, 2002), vint anys més gran, però amb una carrera paral·lela iniciada al Seminari de Tortosa.

A Barcelona, i dins dels cercles culturals, tingué força presència en algunes entitats. El 1993 va participar, dins de l'Any Mompou, en el Congrés internacional celebrat del 16 al 18 de desembre, patrocinat per la Fundació Argentaria. També el gener del 1999, juntament amb el Dr. Josep Maria Martí i Bonet, va pronunciar al CSIC la conferència prèvia al concert, tot recuperant composicions del mestre barroc Francesc Valls.

Nomenat, el juny del 1996, canonge de la catedral de Barcelona, era prefecte de música del Capítol des del 2000. De la seva mà, la catedral va rebre un nou impuls i renovació musical.

Moria el 30 d'octubre del 2016 a Barcelona, als 84 anys. El seu funeral, que tingué lloc l'endemà a la catedral, va ser molt concorregut i un acte de gran solemnitat musical. Pocs dies després, el consistori del seu poble, la Jana, acordava denominar el casal que hostatja la banda de música local com a Casa de la música Dr. Josep Pavia i Simó.

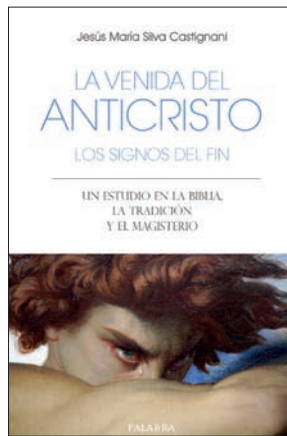
Portada d'un dels treballs musicològics de Mn. Pavia i Simó.

KLAUS HEMMERLE

A l'escolta de Déu
Editorial Claret, 2023, 160 pàg.

Aquest llibre pretén oferir a tothom, també als no-orants, una ajuda per descobrir la pregària. De fet, el supòsit no és saber pregar sinó voler pregar, la voluntat d'emprendre l'aventura de la pregària. Com una escola de fe i de pregària per tal de pensar en Déu, en el món i en nosaltres mateixos.

JESÚS MARÍA SILVA CASTIGNANI

La venida del anticristo
Ediciones Palabra, 2023, 256 pàg.

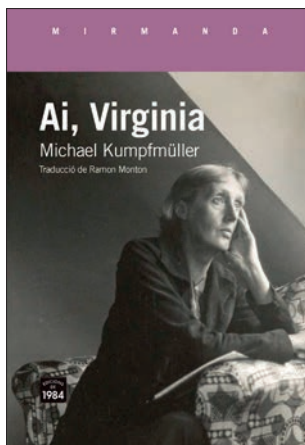
Qui és l'anticrist? Ja ha arribat o arribarà al final dels temps? Quins són els signes que acompanyaran la seva vinguda? En aquest assaig, l'autor, basant-se en els textos bíblics i altres referències, explora aquesta enigmàtica figura que tant ha intrigat cristians i no cristians al llarg de la història.

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA

Passió per la Setmana Santa
Edicions Morera, 2023, 176 pàg.

El nou títol de la Col·lecció l'Ermità, de la mà de fra Valentí Serra de Manresa, reconegut estudiós de la cultura popular, ens parla de la Passió i la Setmana Santa, del seu significat i de les tradicions i manifestacions culturals més representatives, tot aportant dades inèdites i poc conegudes.

MICHAEL KUMPFMÜLLER

Ai, Virginia
Edicions de 1984, 2023, 224 pàg.

Com gairebé cap altra dona del seu temps, Virginia Woolf representa la lluita per la independència, per un espai per a una mateixa, per una veu inconfusible. La seva vida estava plena de tot, també de tristesa. En aquesta novel·la es narra els últims deu dies de vida de la llegendària escriptora anglesa.

NEUS CANYELLES

Les millors vacances de la meua vida
Editorial Empúries, 2023, 136 pàg.

Hi ha moments a la vida en què només ens venen al cap les coses dolentes que ens han passat. Dins de la memòria, es van fent cada dia més i més grans. Per sort, les maneres d'intentar escapar de tant dolor, i fins i tot d'aconseguir-ho, són molt diverses. La protagonista d'aquest llibre n'és un exemple.

VIOLA ARDONE

La decisió
Editorial Seix Barral, 2023, 392 pàg.

A la Sicília dels anys seixanta, les dones continuen oprimides per la família, la tradició i també la llei. En aquestes circumstàncies, i fins i tot amb el risc d'enfrontar-se a tot el poble, la jove Oliva inicia una revolució silenciosa per conquerir el seu dret a prendre la decisió més difícil: què fer amb la resta de la seva vida.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA
andrusotorra@gmail.com

© Bito Cels

Els actors Óscar Muñoz i Xavier Ripoll, els dos principals protagonistes de l'obra «Els ulls de l'etern germà» de La Perla 29.

«ELS ULLS DE L'ETERN GERMÀ»

A partir del relat homònim de Stefan Zweig i traducció de Marisa Siguan
DIRECCIÓ: Oriol Broggi
INTÈRPRETS: Óscar Muñoz i Xavier Ripoll
MÚSICA: Marc Serra
La Perla 29.
Teatre La Biblioteca, Barcelona, Fins al 28 de març

Qui domina esclavitzava els altres

«Qui domina esclavitzava els altres», diu en un moment donat Stefan Zweig (Viena, Àustria, 1881 - Petrópolis, Brasil, 1942). L'obra té clarament un ingredient de falla. I no és estrany, perquè Stefan Zweig va basar la història en una falla oriental que parla de les actituds davant de la vida i de la llibertat de l'individu davant de la justícia humana.

La maduresa serveix per fer-ne un millor tast i constatar que l'aposta, que ja era arriscada el 2002 quan un jove emergent Oriol Broggi la va estrenar a la Sala Beckett, no ha perdut ara un polsim de risc, perquè el discurs, que acompanya de nou musicalment Marc Serra a la guitarra, es basa en una densa cantalla d'extrema riquesa lingüística i de contingut complex, però també farcit de dificultats i de paranys que cal que els actors sortegin.

Oriol Broggi no ha prescindit dels elements que ja van ser significatius del muntatge original: la lona blava que es fon entre terra i cel; l'entranyable veu de l'enyorat Moisès Broggi —l'avi del director que li va regalar el relat de Stefan Zweig; i un intens treball de l'equip escènic que, per la posada en escena, podria semblar erròniament basat només en la senzillesa.

Oriol Broggi ha mantingut també el tast en la segona part del muntatge de l'escena amb les ombres xineses, amb la intenció, crec, de ser fidel a l'origen oriental de la història, i també amb l'escultura femenina, una peça escultòrica que es manté en un aire tenebrós al fons de l'escenari i que es mou entre Apelles Fenosa i Alberto Giacometti que representen la solitud, l'aïllament i la tragèdia de l'ésser humà del segle XX dels autors, però també la solitud, l'aïllament i la tragèdia heretats per l'ésser humà del segle XXI.

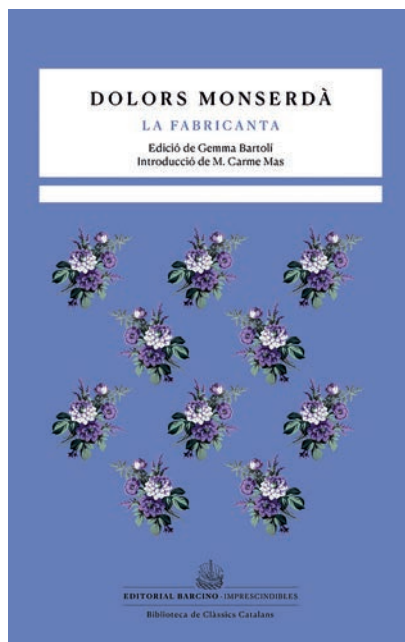
Els ulls de l'etern germà narra la història de Virata, un home just i virtuós, un jutge màxim del regne, que decideix viure en pròpia carn una de les condemnes per ell imposada als altres per acabar redescobrint el valor absolut de la vida tot i que acaba caient en l'oblit de la història. El relat és com un conte, per a adults, esclar. Un conte que els dos intèrprets narren adoptant la veu, ara l'un ara l'altre, de diferents personatges dels microcontes dins del conte. Un conte per escoltar i, com el mateix Oriol Broggi defineix en la presentació, perquè «la veu és el primer element d'on sorgeixen les paraules: la paraula dita, la paraula llegida, interpretada, declamada, xiuxiejada, musicada, cantada, recordada».

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

ROSA MARIA BOIXAREU
Biblista

DOLORS MONSERDÀ

La Fabricanta
Editorial Barcino, 2022,
Barcelona. 207 pàg.

Novel·la de costums barcelonins (1860-1875)

Dolors Monserdà neix el 1845 i publica *La Fabricanta* el 1904. La primera novel·la urbana escrita en català per una dona. Després la seguiren d'altres com Victor Català, que situava els fets a l'àmbit rural (*Solitud*; crítica literària publicada a *Catalunya Cristiana* el 27 de juny del 2021).

Interessant situar l'autora i el seu temps. Assagista, poeta, novel·lista; com diu Carme Mas a la introducció (de lectura imprescindible), va ser invisibilitzada i tractada amb indiferència pels prohoms de la crítica del seu temps. La seva és una mirada femenina i social de la Barcelona a cavall dels segles XIX i XX (sense fer denúncia directa de les pèssimes condicions de vida de la classe treballadora, homes, dones i criatures). En paraules de la mateixa autora, la novel·la és el reflex de vivències pròpies, personatges coneguts, reals. Podem dir que és una novel·la històrica, realista amb un to intimista. Les descripcions dels costums civils i oficis religiosos, dels oficis, els vestits, del dia a dia, el pas de l'artesanía a la mecanització, van acompanyades dels sentiments i motivacions de les dues protagonistes principals: l'Antonieta (la fabricanta) i la Florentina.

Dos mons: la burgesia i la classe treballadora. Dos estils contraposats: somiar i restar insatisfeta com la Florentina, lectora incansable («d'esvelta figura i molt agraciada fesomia», però «la boniquesa no fa la felicitat»); i Antonieta («morena, baixeta i prima», pragmàtica, treballadora, empenedora, és la imatge de l'èxit en l'anonimat, no exempt de dificultats amarades per una bondat intel·ligent. Apel·lant a valors tradicionals de l'època i a una lucidesa de l'Antonieta davant del conflicte que la fa figura d'un temps que encara havia de venir.

Tot això, i molt més, narrat amb un llenguatge i un estil del «seu temps» que fan de la seva lectura un autèntic plaer. El glossari final ajuda en alguns termes que podrien dificultar la seva comprensió.

UN NOU LLINDAR

El camí l'hem de fer junts

Fent camí junts, pujant a la muntanya de la nostra experiència sinodal i fer-ho de la mà de Jesús, deu ésser una d'aquelles experiències significatives a la qual estem tots convidats. Ho fem enmig d'un món ple de contradiccions, armats fins a les dents, amb nova amenaça de guerra freda, sotmesos a una inestabilitat democràtica afectada per diàlegs forçats o negats, amb fets de violència diaris que afecten la vida personal, familiar i social, atordits per no trobar solucions a problemes nous, afectats per la crisi d'un canvi d'època que obstaculitza el diàleg intergeneracional forçat per reptes ideològics.

El papa Francesc, en el seu missatge per a la Quaresma, ens acaba de parlar d'ascesi quaresmal unida a l'experiència sinodal. Diu que l'ascesi quaresmal és un compromís, animat per la gràcia, per superar les nostres faltes de fe i les nostres resistències a seguir Jesús en el camí de la creu. La solució és deixar-nos conduir per Ell a un lloc solitari, distanciant-nos de les mediocritats i de les vanitats. Deixar-nos conduir per Ell significa recuperar la trajectòria iniciada en el baptisme i amb la força del do de la gràcia que ens ha donat una orientació definitiva cap a Ell.

Podrem afrontar les dificultats provinents del propi interior i les que ens arriben de l'exterior si estem atents a la necessitat —com diu el papa Francesc— d'una transfiguració que troba el seu model en la de Jesús i es realitza mitjançant la gràcia del seu misteri pasqual. El temps quaresmal és per recuperar l'ànim i l'alè que comuniquen vida. Llançar-nos en aquest corrent de Vida és fiar-nos plenament d'Aquell qui ens estima, ens acompanya i ho ha donat tot, fins la vida.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Agenda

Barcelona

ESGLÉSIA DE SANT GAIETÀ

El **diumenge 5 de març**, a les 17.00, vetlla lírica a favor de la Fundació Manos Providentes; el **dilluns 6**, a les 19.00, Roberto Laborda (músic) parla sobre *Donar una segona oportunitat a qui fracassa* (c/ Consell de Cent, 293 – Barcelona).

FUNDACIÓ JOAN MARAGALL

El **dijous 9 de març**, a les 19.00, presentació del llibre de Domingo Melero *Lenguaje y vida espiritual* amb Roser Benet, Josep M. Queralt i l'autor a l'auditori de la Fundació Joan Maragall (c/ València, 244, 1r – Barcelona).

III CENTENARI DE LA CONGREGACIÓ DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

El **dijous 9 de març**, a les 19.00, conferència *La restauració del maniquí barroc de la Mare de Déu dels Dolors de Badalona* a càrrec de Mireia Mestre i Pere de Llobet al Museu de Badalona; el **divendres 10**, a la capella dels Dolors, a les 19.30, corona dels set dolors de Maria; a les 20.00, missa; a les 20.30, concert a la llum de les llànties *Stabat Mater* de Pergolesi.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

Els **dijous del 9 al 30 de març**, a les 19.00, seminari *Els salms més que un itinerari poètic* amb M. Claustre Solé; en les mateixes dates, a les 19.30, seminari *Relacions internacionals: claus per comprendre la realitat i no perdre l'esperança* amb Alfons Calderón (tel. 933 172 338).

BONAIGUA EN COL·LOQUI

El **dissabte 11 de març**, a les 12.45, *L'educació quan la societat va en contra* amb Maria Solano (c/ Jiménez Iglesias, 1 – Barcelona).

AMICS DE L'ORGUE DE LES CORTS

El **diumenge 12 de març**, a les 18.00, concert d'orgue de Quaresma amb joves organistes a la parròquia de Santa Maria del Remei de les Corts de Barcelona.

Girona

BÍBLIA

El **dilluns 6 de març**, a les 21.00, conferència de Joan Ferrer *L'Església, oient de la Paraula* al Centre Cívic de Santa Susanna.

Lleida

FORMACIÓ

El **dimarts 7 de març**, a les 18.30, jornada *Envellir en positiu. Una mirada sobre la solitud, les pèrdues i els trastorns cognitius* amb Marta Trepat a la Casa de l'Església de Lleida (Acadèmia Mariana).

Tarragona

CARDENAL BENJAMÍN DE ARRIBA Y CASTRO

El **dimecres 8 de març**, a les 19.30, eucaristia en el 50è aniversari de la mort del cardenal a l'església de Sant Pau de Tarragona.

Terrassa

TAIZÉ

El **divendres 10 de març**, a les 20.45, pregària a l'estil de Taizé *Preguem, que el perdó de Déu ens amari* al monestir de Sant Cugat del Vallès.

«LA MÚSICA DEL CEL»

El **diumenge 12 de març**, a les 17.30, concert *Les set paraules de Nostre Senyor Jesucrist* amb el Cor Ciutat de Mataró a la parròquia de Sant Esteve de Granollers.

Vic

COVA DE MANRESA

El **cap de setmana del 10 al 12 de març**, recés *Lluitem contra la por i l'ansietat* amb Eduard Fonts; el **dissabte 11**, a les 10.00, pregària contemplativa. Inscripcions: info@covamanresa.cat.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els que pateixen a causa del mal rebut per part dels membres de la comunitat eclesial, trobin en l'Església una resposta concreta al seu dolor i patiment

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de **appec**
editors de revistes i digitals
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

 El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

Director: Òscar Martí Navarro
Consiliari: Mn. Miquel Ramón Fuentes
Sotsdirectora: Carme Munté Margalef

Redactors: Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:
PJ Armengou, Pilarín Bayés, Rosa Maria Boixareu, Esther Borrego, Josep Calvet, Pilar Casals, Carles Cortina, Hilde Dames, Montserrat Dameson, Juanjo Fernández, Antonio Gil, Concepció Huerta, Montserrat Martínez, Ignasi Miranda, Glòria Monés, Lucía Montobbio, Rodrigo Moreno, Rafael Muñoz, Francesc Nicolau, Joan Pallars-Personat, Anna Ramis, Quique, Valentí Serra, Mercè Solé, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Nora Vela, Josué Villalón, Maria Pau Wennberg

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat
administracio@catalunyacristiana.cat
publicitat@catalunyacristiana.cat
subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES

Dipòsit Legal B 14.387/79

ISSN català: 2938-2238
ISSN internet: 2938-2254

Les opinions expressades pels nostres col·laboradors no reflecteixen necessàriament la d'aquest setmanari

IGNASI MIRANDA
ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

L'advocada i activista congoleesa Yvette Mushigo ha estat guardonada amb el Premi *Mundo Negro* a la Fraternitat 2022 com a reconeixement pel seu treball a favor dels drets de les dones. Mushigo coordina la xarxa Synergie des Femmes pour la Paix et la Réconciliation (SPR), que treballa perquè les dones coneguin i exigeixin els seus drets.

Què significa ser dona a la República Democràtica del Congo (RDC)?

Ser dona al meu país suposa ser un ésser fràgil, envoltat de moltíssimes prohibicions, moltíssimes discriminacions tant socials, com econòmiques, com professionals. És un ésser vulnerable a causa dels conflictes que afecten la RDC, és un ésser dependent en molts aspectes, encara que també és veritat que a pocapochi ha dones que se'n surten i que van millorant la seva situació.

Com treballa la xarxa SPR?

Per a nosaltres és important tenir una sinergia de dones que treballen a escala subregional: dones que parlen de pau, de reconciliació, que aixequen la veu, que expressen el que senten.

Quin compromís demanen als homes?

Per als homes, el fet que les dones prenguin la paraula pot ser un problema, perquè senten que se'ls pren un poder. Aquests homes impedeixen que les dones aportin la seva opinió, estan plens de barreres, de prejudicis... No obstant això, per a nosaltres, els homes són companys importants perquè hi hem de treballar perquè ens ajudin. Busquem una masculinitat positiva perquè les dones puguin tenir veu al nostre país.

De quines eines disposen per trencar el cercle de la desigualtat?

És important que la dona trenqui el silenci, que parli dels problemes que té de seguretat, per reforçar les seves seguretats. És important que la dona conegui els seus drets, que sigui sentinella a la comunitat, que faci tasques de mediació, que hi hagi dones que puguin acompanyar altres dones. Les dones tenen un rol important dins la família, per tant, aquí també han de llançar un mis-

Yvette Mushigo, Premi «Mundo Negro» a la Fraternitat 2022

«Busquem una masculinitat positiva perquè les dones puguin tenir veu»

satge de pau i de reconciliació que poden transmetre als seus fills.

Com contribueix la xarxa SPR a construir la pau?

En les trobades subregionals que tenim (Ruanda, Burundi i est de RDC) és important aquest apropament, que les dones puguin estar juntes i oblidar que pertanyen a països que estan en conflicte entre ells per parlar de pau i de reconciliació. És important fundar una sèrie d'estructures juntes per proposar solucions a les autoritats tant locals com comunitàries, nacionals o internacionals i proposar respostes per part de la dona per posar fi al conflicte.

Quina és la seva valoració de la visita del Papa a la RDC?

El missatge que el Papa va donar al nostre país és un missatge fort, d'ànim, d'esperança. Ell va parlar als diferents interlocutors en aquest conflicte i els va convidar, a cadascun d'ells, a donar respostes de pau per buscar la fi del conflicte. També es va adreçar al govern del nostre país perquè assegurés els serveis bàsics essencials que necessita la població.

Moltes vegades les anomenen les «dones impossibles»...

Quan parlen de nosaltres com a «dones impossibles» no és una cosa positiva. Vol dir que molestem, és a dir, que aportem a la població alguna cosa que és important i que les dones necessiten. Per això estic molt agraïda a *Mundo Negro* per aquest reconeixement del treball que fem.

ràdio estel

de 8 h a 10.30 h i de 10.30 h a 14 h
El matí a Ràdio Estel

de 14 h a 15 h
Estel migdia

de 15 h a 18 h
La caravana

de 18 h a 18.45 h
Sense distància

de 20 h a 21 h
Camins

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Tortosa, 90.1
Vic, 98.4 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5 / Era Val d'Aran, 106.0

www.radioestel.cat

SEGUEIX-NOS

Download on the
App Store

BAIXA A
Google Play